

การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

สารนิพนธ์
ของ
จารุณี เด็นจิ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2551

การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

สารนิพนธ์
ของ
จารุณี เด็นจิ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

บทคัดย่อ
ของ
จารุณี เด็นจิ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2551

จารุณี เด็นจิ. (2551). การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีความพิการซ้ำซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อำเภอบ้านนา จังหวัดสตูล จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เรื่องราวทางสังคม และแผนการสอน ใช้เวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที รวม 50 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และแสดงผลการศึกษาด้วยกราฟ

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง

A STUDY ON THE REDUCTION OF UNDESIRABLE BEHAVIOR OF CHILDREN WITH
LEARNING DISABILITIES USING SOCIAL STORIES

AN ABSTRACT
BY
JARUNEE DENJI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University
May 2008

Jarunee Denji. (2008). *A Study on the Reduction of Undesirable Behaviors of Students Children with Learning Disabilities Using Social stories*. Masters Project. M.Ed. (Special Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Dr. Kullaya Kosuwan.

The purpose of this study was to investigate the effect of social stories on the reduction of undesirable behaviors of students with learning disabilities. The sample of this study were 2 students enrolled Mathayom Suksa 1 of Tarkiyahtunummah Thapar district Satun province selected by purposive sampling. The instruments used in this study were social stories and the lesson plans. The time used for the experiment was ten weeks, five times a week with 50 minutes per session, totally 50 sessions. The statistics used for analyzing the data were percentage and means. The data were also analyzed using the visual inspection presented in the line graphs.

The finding of this study indicated that undesirable behaviors of students with learning disabilities decreased after using social stories.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหา
ทางการเรียนรู้ โดยใช้เรื่องราวทางสังคม ของ นางจารุณี เต็นจิ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประพิมพ์พงศ์ วัฒนะรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รักษาราชการแทน

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ฉบับนี้ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเมตตากรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงและด้วยความจริงใจมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เวรดี กระโหมวงส์ กรรมการที่ปรึกษาทางสถิติและกรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลทางสถิติจนงานวิจัยสมบูรณ์ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิวัชรินทร์ ชำนาญกิจ อาจารย์พัชร จิวพัฒน์กุล และอาจารย์สัมภาษณ์ ปลอดขาว ผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานต่อไปในอนาคต

ขอกราบขอบพระคุณ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ได้กรุณาสันับสนุน อำนวยความสะดวก

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร และ ครูโรงเรียนตรังเกียะตุลอุมมะห์ ที่ได้กรุณาสันสนับสนุน อำนวยความสะดวกในด้านเวลาและให้โอกาสทำงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นุชนาท อับดุลลาห์ ครูโรงเรียนบ้านหนองหอยโข่ง ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ที่น่ารักทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มารดา ผู้เป็นที่รักยิ่งและสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ได้ช่วยสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจอย่างเสมอต้นเสมอปลายแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและสนับสนุน แก่ผู้วิจัยตลอดมาจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

จารุณี เด็นจิ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	7
ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	7
ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	8
เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์.....	11
ความหมายของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม	24
ความหมายของเรื่องราวทางสังคม.....	24
ลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวทางสังคม	24
วิธีการใช้เรื่องราวทางสังคม.....	26
ขั้นตอนของเรื่องราวทางสังคม.....	26
ประโยชน์ของเรื่องราวทางสังคม.....	27
ข้อจำกัดของเรื่องราวทางสังคม.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางสังคม.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	29
ความหมายของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	29
ลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	30
หลักการควบคุมการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	31
รูปแบบของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	31
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	32
ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	33
3 วิธีดำเนินการศึกษาเก็บข้อมูล	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	39
แบบแผนการทดลอง.....	46
การบันทึกและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
วิธีดำเนินการทดลอง.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	60
ขอบเขตของการวิจัย	60
สมมติฐานของการวิจัย	60
วิธีดำเนินการทดลอง	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
อภิปรายผล	62
ข้อสังเกตจากการวิจัย	64
ข้อเสนอแนะ.....	64
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	70
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม ..	72
ภาคผนวก ค ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	74
ภาคผนวก ง เรื่องราวทางสังคม และแผนการสอนเรื่องราวทางสังคม	77
ภาคผนวก จ หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	111
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1	49
2 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2	53
3 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 และคนที่ 2	56
4 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบ ค่าดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 ลำดับขั้นตอนในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่ใช้ในการวิจัย	40
3 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรม	43
5 ตัวอย่างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม	45
6 แสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลองแบบสลับกลับ (ABA)	47
7 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1	52
8 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2	55
9 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 และเด็ก คนที่ 2	58

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อเด็กวัยเรียน ทักษะทุกทักษะจะมีลักษณะอยู่สองอย่าง คือ สามารถพัฒนาได้และจะต้องได้รับการฝึกฝน ทักษะทุกทักษะไม่เคยมีความสมบูรณ์อย่างแท้จริง ไม่สามารถสอนและเรียนรู้เพียงระดับชั้นใดชั้นหนึ่งเท่านั้น ทักษะทางสังคมก็เช่นเดียวกัน แม้ผู้เรียนจะมีทักษะทางสังคมถึงเกณฑ์ยอมรับแล้วก็ตาม ผู้สอนจำเป็นต้องรับผิดชอบในการสอนและธำรงรักษาทักษะทางสังคมของเด็กให้คงอยู่ตลอดไป ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่จะช่วยให้บุคคลดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ทักษะทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การรู้จักให้และรับ การเรียนรู้และยอมรับผู้อื่น การรู้จักรอคอย การรู้จักก่อน-หลัง การรู้จักรับผิดชอบ และการรู้จักสิทธิของผู้อื่น (ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อยุธยา. 2546: 85-175) จากการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีมาตราเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ใกล้เคียง กับเด็กปกติ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ ดังนั้น การพัฒนาทักษะของเด็กจะต้องศึกษาปัญหาของเด็กแต่ละด้านแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และขาดทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นปัญหามากในการดำรงชีวิตของเด็กเหล่านี้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งที่มีปัญหาเฉพาะด้าน เช่น ด้านภาษา การเขียน การอ่าน การฟัง การพูด หรือทักษะการใช้กล้ามเนื้อ ซึ่งไม่เหมาะสมกับอายุจริง ระดับสติปัญญา และระดับการศึกษาของเด็ก โดยไม่ได้เกิดจากความผิดปกติทางร่างกาย ระบบประสาท ความบกพร่องทางพัฒนาการ ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ลักษณะดังกล่าวของเด็กเป็นปัญหาต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่ต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มักจะมีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมร่วมด้วย และปัญหาที่พบบ่อยคือการขาดทักษะทางสังคมซึ่ง ไม่เข้าใจสีหน้า (Facial Expression) น้ำเสียง (Tone of Voice) หรือ ท่าทาง (Body Language) และไม่สามารถปรับพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม (ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2548: Online) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในวัยมัธยมศึกษาที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หากไม่ช่วยเหลือแล้ว อาจทำให้เด็กกลายเป็นเด็กเกเรมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2544: 17) เด็กที่มีปัญหาทางการ

เรียนรู้บางคนมีความลำบากต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เกิดปัญหากับคนรอบข้าง บางคนกลายเป็นเด็กมีปัญหา ขาดความมั่นใจในตนเอง ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อครอบครัวเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่หนักใจกับการปรับตัวของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นอย่างมาก หลายคนไปพบ นักจิตแพทย์ และอีกหลายคนใช้วิธีรุนแรงในการปรับพฤติกรรมกับเด็ก ทำให้ปัญหาลูกกลามเป็นปัญหาใหญ่ ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจธรรมชาติของที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จึงไม่มีวิธีการที่เหมาะสมในการที่จะลดพฤติกรรมให้กับเด็กเหล่านั้น

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ถูกกาลเทศะ หรือไม่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้นอาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ (วรรณสาร วรรกิจ. 2523; อ้างอิงจาก สวัสดิ์ ชัยโอภาส. 2513: 13-18) คือลักษณะที่หนึ่ง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วมีผลกับตัวนักเรียนเอง กล่าวคือ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ไม่ขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน ไม่ทำให้ครูคนใดคนหนึ่งไม่พอใจ แต่เป็นภัยต่อสุขภาพจิตของนักเรียนเอง และอาจแสดงออกอย่างรุนแรงได้ เช่น มีการเชื้องซึม ใจลอย เก็บตัว เป็นต้น ลักษณะที่สอง เป็นปัญหาซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีผลต่อบุคคลอื่นหรือต่อสังคมของโรงเรียน จนกลายเป็นปัญหาของโรงเรียน เช่น การหนีโรงเรียน การทะเลาะวิวาท การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน เป็นต้น

ลักษณะของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้งสองลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และเด็กออทิสติก เป็นต้น วิธีการในการแก้ปัญหาให้กับเด็กเหล่านี้แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่จะแก้ปัญหา เช่น ผู้ปกครองอาจเลือกใช้วิธีการที่ตนเองถนัด หรือ ตามความพอใจของตนเองในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของบุตรหลาน ซึ่งอาจจะได้ผลและไม่ได้ผลแตกต่างกันออกไป ส่วนครูผู้สอนนั้นก็มียุทธวิธีต่าง ๆ มากมายที่จะลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยการพยายามหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดเพื่อที่จะนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนต่อไป เนื่องจากวิธีการบางอย่างอาจจะใช้ได้ผลกับนักเรียนบางคน แต่อาจใช้ไม่ได้ผลกับนักเรียนอีกหลายคน เป็นต้น ปัจจุบันการใช้เรื่องราวทางสังคมเป็นอีกวิธีหนึ่งที่นักการศึกษานำไปใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กออทิสติก

เรื่องราวทางสังคมเป็นวิธีการซึ่งถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสอนทักษะทางสังคมให้กับเด็กออทิสติก และเด็กอื่นที่ขาดทักษะทางสังคม (ผดุง อารยะวิญญู; และคณะ. 2546: 60) เรื่องราวทางสังคมเป็นวิธีการสอนทักษะทางสังคมโดยเลือกนำสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กแต่ละคน

มาทำเป็นนิทานรูปภาพ และมีประโยคกำกับลำดับเรื่องราวว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน และ เด็กสามารถบอกถึงความรู้สึกและอารมณ์ ดีใจ เสียใจ โกรธ ตกใจ กลัว (พวงเพชร พวงศลิทธิ; อ้างอิงจาก Adams. 997: 10) เรื่องราวทางสังคมอาจเป็นเรื่องราวหรือข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับ สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งในสังคม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจสถานการณ์นั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนทักษะทางสังคมแก่เด็กตั้งแต่ ระดับอนุบาลถึงวัยผู้ใหญ่ ช่วยให้เกิด เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และวิธีแสดงตนอย่างเหมาะสม ในสถานการณ์เช่นนั้น ทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลงไปได้

การใช้เรื่องราวทางสังคมเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้สอนทักษะทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เรื่องราวทางสังคมนี้แต่เดิมนั้นถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้สอนทักษะทางสังคม สำหรับเด็กออทิสติก (ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. 2546: 69) อย่างไรก็ตามยังไม่มีการวิจัยใดที่ นำเรื่องราวทางสังคมมาใช้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะลดพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ยังขาดทักษะทางสังคม เพื่อให้พัฒนาทักษะทางสังคม ในการดำรงชีวิตอยู่กับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอน โดยการใช้เรื่องราวทางสังคม
2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระหว่าง ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนเด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้วิธีการลดพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อยู่ร่วมกันกับเพื่อนใน ชั้นเรียนและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้น ที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2 คน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน เป็นนักเรียนจากโรงเรียนตรกียะตุลอุมมะห์ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เรื่องราวทางสังคม (Social Stories)
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities)** หมายถึง เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนตรกียะตุลอุมมะห์ ซึ่งมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน มีการแสดงท่าทางที่ไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน

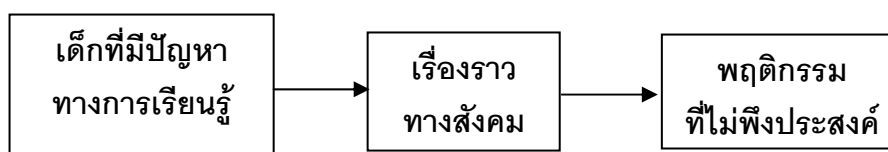
2. **เรื่องราวทางสังคม (Social Stories)** หมายถึง การสอนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เป็นการคาดหวังทางสังคม ผ่านรูปแบบการอ่านหรือการเล่าเรื่องราวที่ง่าย ๆ ที่มีภาพการ์ตูนประกอบเรื่องราวทางสังคมสำหรับงานวิจัยนี้ เป็นการเขียนเรื่องราวโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะทางสำหรับเด็กแต่ละคน มีลักษณะเป็นหนังสือการ์ตูนมีรูปภาพ และมีประโยคกำกับ ลำดับเรื่องราวใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ถ้าเด็กเห็นหรือได้ยินอะไรในสถานการณ์นั้น เด็กควรจะทำอะไร ปรับปรุงความเข้าใจทางสังคมในสถานการณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล

3. **พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์** หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ถูกกาลเทศะ หรือไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ขณะอยู่ในบริเวณโรงเรียนและในห้องเรียน ได้แก่

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 คือ การทำร้ายเพื่อน หมายถึง การที่เด็กใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย หรือวัตถุไปกระทบกับร่างกายของผู้อื่น ทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือรำคาญ เช่น เอาสมุดไปตีเพื่อน ใช้ปากกาหรือดินสอไปสะกิดเพื่อนขณะนั่งเรียนจนเพื่อนเสียสมาธิใช้มือตีหูเพื่อน โยกเก้าอี้ที่เพื่อนนั่งไปมา

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2 คือ การพูดจาไม่สุภาพ หมายถึง การที่เด็กใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมในโรงเรียน เช่น แทนตัวเพื่อนว่ามึง และพูดแทนตัวเองว่า กู พูดเสียงดัง ตะโกนไปมาในห้องเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.3 เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม
 - 3.1 ความหมายของเรื่องราวทางสังคม
 - 3.2 ลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวทางสังคม
 - 3.3 วิธีการเรื่องราวทางสังคม
 - 3.4 ขั้นตอนของเรื่องราวทางสังคม
 - 3.5 ประโยชน์ของเรื่องราวทางสังคม
 - 3.6 ข้อจำกัดของเรื่องราวทางสังคม
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางสังคม
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
 - 4.1 ความหมายของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
 - 4.2 ลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
 - 4.3 หลักการควบคุมการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
 - 4.4 รูปแบบของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
 - 4.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล
 - 4.6 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุจากความบกพร่องทางร่างกาย แขน ขา ลำตัว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก (ผดุง อารยะวิญญู. 2542:115)

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้เด็กมีปัญหาด้านต่างๆ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การคิดหรือการคำนวณ รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้จากการได้รับความกระทบกระเทือนทางสมอง แต่ไม่รวมเด็กที่มีปัญหาอันเกิดจากความบกพร่องทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือปัญญาอ่อน ตลอดจนความบกพร่องทางอารมณ์และการเสียเปรียบทางสภาพแวดล้อม (ศรียานิยมธรรม. 2546: 143)

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา (Psychological Process) อย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ทำให้บุคคลที่มีความผิดปกติดังกล่าวด้อยความสามารถในการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนหรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมไปถึงความบกพร่องทางการรับรู้ การได้รับบาดเจ็บทางสมอง ความบกพร่องในการฟังและการพูด (Apraxia) ความบกพร่องทางการอ่าน (Dyslexia) แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อื่นเนื่องมาจากความบกพร่องทางสายตา ความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางร่างกาย ความบกพร่องทางสติปัญญา การด้อยโอกาสทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (ผดุง อารยะวิญญู. 2544: 2; อ้างอิงจาก Reynoeds and Biech. 1997; U.S.Office Education. 2544: 2)

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง ความบกพร่องของกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐาน (Basic Psychological Process) ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจ การใช้ภาษา การพูด หรือการเขียน ซึ่งแสดงออกโดยความไม่สมบูรณ์ของความสามารถด้านการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคำนวณทางคณิตศาสตร์ (ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2548: Online)

สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการอ่าน การคิดและการเขียน ซึ่งไม่รวมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายและสุขภาพ และเด็กที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความบกพร่องทางการพูด
2. มีความบกพร่องทางการสื่อสาร
3. มีปัญหาในการเรียนวิชาทักษะ
4. มีความบกพร่องทางการรับรู้
5. มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
6. มีอารมณ์ไม่คงที่ บางครั้งระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่น ความผิดหวังเล็กๆ น้อยๆ

อาจทำให้เสียอารมณ์อย่างรุนแรงได้

7. มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา
8. เสียสมาธิง่าย
9. แสดงพฤติกรรมแปลกๆ
10. มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ทำให้เรามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ข้อมูลที่ได้สอดคล้องกันดังนี้

1. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ส่วนหนึ่ง (ประมาณร้อยละ 15) มีปัญหาทางพฤติกรรม
2. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคน มีปัญหาเกี่ยวกับสมาธิ เด็กอาจเสียสมาธิง่าย

หันเห ความสนใจสู่ภายนอกห้องเรียนเสมอ

3. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนมีปัญหาในการจัดระเบียบการทำงานเด็กบางคนจึงทำงานไม่เสร็จตามที่ครูมอบหมาย ลืมปากกา ดินสอ หรือ วัสดุในการเรียน หรือ มาโรงเรียนสายบ่อย เป็นต้น (ผดุง อารยะวิญญู. 2544: 4)

สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นั้นจะมีลักษณะที่คล้ายๆ กัน เช่น บกพร่องด้านการพูด การสื่อสาร มีปัญหาการเรียนด้านวิชาการ เสียสมาธิง่าย ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และมีบางคนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมร่วมด้วย

1.3 เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้นั้นจะต้องมีหลักฐานการทดสอบดังต่อไปนี้

1. การทดสอบทางสติปัญญา
2. การทดสอบเกี่ยวกับขบวนการเบื้องต้นทางจิตวิทยาอันได้แก่ การทดสอบทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหว และขบวนการทางภาษา โดยใช้เครื่องมือทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มก็ได้ ควรใช้แบบทดสอบใดแบบทดสอบหนึ่งต่อไปนี้
 - 2.1 Detroit Test Learning Aptitude
 - 2.2 Illinois Test of Psycholinguistic Abilities
 - 2.3 Bender Visual-Motor Gestalt
 - 2.4 Carrow Auditory-Visual Abilities Test
 - 2.5 Slingerland Screening Tests for Identifying Children with Specific Learning Disabilities
 - 2.6 Test of Written Language
3. การทดสอบเกี่ยวกับการรับรู้ ต้องใช้แบบทดสอบใดแบบทดสอบหนึ่งต่อไปนี้
 - 3.1 Auditory Discrimination Test (Wepman)
 - 3.2 Developmental Test of Visual Motor Integration
 - 3.3 Seguin Form Board
4. การสังเกตอย่างมีระบบเป็นการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียน มีบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียนมาเสนอ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการวินิจฉัย
5. การทำงานของนักเรียน หมายถึง การทำแบบฝึกหัด การบ้าน งานดังกล่าวนำมาเปรียบบางส่วนเพื่อประกอบการวินิจฉัยเกี่ยวกับนิสัยในการทำงาน การวิเคราะห์การผิดพลาดในการทำงาน / การบ้าน ทักษะในการรวบรวมข้อมูลของเด็ก เป็นต้น
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถทางสมอง หลักฐานที่ต้องนำมาประกอบการพิจารณามีดังนี้

สำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ขวบ

หลักฐานที่นำมาแสดงจะต้องบอกได้ว่า ผลการเรียนรู้ของเด็กนั้นไม่สอดคล้องกับสติปัญญาโดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทักษะในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดตัวอักษร หรือคณิตศาสตร์ หลักฐานที่นำมาประกอบการตัดสินใจ ได้แก่

1. บันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ได้จากการสังเกตเด็ก
2. ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่เด็กทำ หรือการบ้าน
3. ระเบียบประวัติของเด็ก
4. ผลการทดสอบความพร้อมของเด็ก
5. ผลการสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

สำหรับเด็กที่มีอายุ 7 - 10 ปี

หลักฐานที่นำมาแสดง จะต้องบอกได้ว่าผลการเรียนรู้ของเด็กนั้น ไม่สอดคล้องกับ สติปัญญาของเด็ก โดยคะแนนที่ได้จากการทดสอบทางสติปัญญา และคะแนนที่ได้จาก การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแตกต่างกัน 1 หรือ มากกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นวัดในด้านต่อไปนี้คือ การอ่าน การเขียน การสะกดตัวอักษร หรือ เลขคณิต

สำหรับเด็กอายุ 11 ปีขึ้นไป

หลักฐานที่นำมาแสดงจะต้องบอกได้ว่า ผลการเรียนรู้ของเด็กนั้นไม่สอดคล้องกับ สติปัญญาของเด็ก โดยคะแนนที่ได้จากการทดสอบทางสติปัญญาและคะแนนที่ได้จาก การ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่างกัน 1 หรือมากกว่า ผลสัมฤทธิ์ นั้นวัดในด้านต่อไปนี้ คือ การอ่าน การเขียน การสะกดตัวอักษร และเลขคณิต (ผดุง อารยะวิญญู. 2544: 118)

สรุปได้ว่า การตัดสินว่าเด็กมีปัญหาทางการเรียนรู้นั้นจะต้องมีหลักฐานการทดสอบทาง สติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบอย่างเป็นทางการ ส่วนการใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กใน ห้องเรียนจะต้องทำอย่างมีระบบ โดยดูจากพฤติกรรมที่แสดงออกจากการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย ซึ่งเกณฑ์ในการวัดความสามารถของเด็กว่า ไม่สอดคล้อง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น เราต้องดูความสามารถเทียบกับอายุจริงของเด็กด้วย

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

รุจิรา คุ่มเจริญ (2528: 28-30) ศึกษาผลของภาพสี 3 ประเภท คือ ภาพถ่าย ภาพวาด ลายเส้นเหมือนจริง และการ์ตูน ที่มีต่อความคงทนในการเรียนรู้ของเด็กเรียนช้า ผลปรากฏว่า ภาพเหมือนจริงและการ์ตูน มีความคงทนในการเรียนรู้ดีกว่าภาพถ่าย แสดงว่าภาพวาดลายเส้น

เหมือนจริงและภาพการ์ตูนซึ่งมีลักษณะของภาพที่ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน และไม่มีรายละเอียดมากนัก ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก

ศรียา นิยมธรรม (2537: 43 – 44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยการศึกษาเด็กอายุ 4 – 6 ½ ปี จำนวน 1,500 คน จากทั่วประเทศ ทำการทดสอบเพื่อคัดแยกและพิจารณาว่าเด็กอยู่ในภาวะ “เสี่ยง” หรือไม่ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยดัดแปลงเครื่องมือคัดแยกของแมคคาร์ธี (McCarthy Screening Test) ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล และมีเนื้อหาในการทดสอบ 6 หมวด คือ ชำย – ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา ผลการวิจัยทำให้ได้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สำหรับใช้คัดแยกเด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ในช่วง 4 – 6 ½ ปี เครื่องมือนี้ความเชื่อมั่น .63 - .85 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง จำแนกและความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์

ผดุง อารยะวิญญู ได้สร้างเครื่องมือในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อายุระหว่าง 6 – 12 ปี เป็นเครื่องมือมาตรฐาน พร้อมทั้งหาเกณฑ์ (Norms) สำหรับเด็กทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ และตัดสินใจในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า สำรวจปัญหาในการเรียนของเด็ก 5 ด้าน ใหญ่ๆ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลา และทิศทาง การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ ความร่วมมือ ความสนใจ ความเป็นระเบียบ การปรับตัว การยอมรับ ความรับผิดชอบ คำถามทั้งหมดมี 50 ข้อ โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินเด็ก ข้อจำกัดของเครื่องมือนี้คือ ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักเด็กเป็นอย่างดี และไม่ลำเอียง (ผดุง อารยะวิญญู. 2542: 2 - 3)

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุดการสอน นิทานประกอบภาพ พยัญชนะไทย พบว่า ความสามารถจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังจากการสอนโดยใช้ ชุดการสอนนิทานประกอบภาพสูงกว่าความสามารถจำพยัญชนะไทยก่อนการสอนโดยใช้ชุด การสอนประกอบภาพ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.1 ความหมายของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Undesirable) หมายถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กวัยรุ่น พฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งที่จำทำให้เด็กปรับตัวต่อชีวิตภายนอกได้ยาก และการมีพฤติกรรมเช่นนั้น

ทำให้เด็กขาดความสุขในขณะนั้นหรือในเวลาต่อมา และพฤติกรรมนั้นเป็นที่หนักใจ หรือขัดต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมหรือสังคม (รุ่งทิพย์ พรหมณะ. 2546:13)

ปัญหาของเด็กวัยร่น แบ่งออกเป็นปัญหาที่แตกต่างกัน 2 ประการ คือ

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตัวของเด็กเอง อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความกังวล ชอบหลบหน้าผู้ใหญ่ ชอบอยู่คนเดียวเพื่องั่งเพื่อฝันในเวลากลางคืนจะนอนไม่หลับ หรือเมื่อหลับแล้วก็ฝันร้ายผวาตื่นตอนดึก และนอนไม่หลับเป็นเวลานานความ ไม่สบายใจเหล่านี้ จะทำให้เด็กเกิดความทุกข์และในที่สุดก็กลายเป็นเด็กเก็บตัว ถ้าไม่ได้รับความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจจากผู้ใหญ่ และไม่สามารถปรับตัวให้กลับสู่สภาพปกติได้ เด็กก็อาจเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีความสุข ไม่พอใจในชีวิตของตน และเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ อาจจะมีอาการของโรคประสาทหรือในรายที่ได้รับความกระทบกระเทือนรุนแรง อาจเป็นโรคจิตได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม หรือความประพฤติที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น การเป็นเด็กดื้อ ไม่อยู่ในโอวาทโดยอ้างว่าเป็นวิถีทางประชาธิปไตย การลักขโมย การเล่นการพนัน การคลั่งรัก ร้อง นักร้อง นักมวย การนำเอาหนังสือและภาพอันไม่สมควรเข้ามาในโรงเรียน ตลอดจนการตั้งแก๊งค์อันธพาลก่อความไม่สงบ การสมคบกันตีชิงวิ่งราว ชูกรรโชก และขโมยทรัพย์สินจากห้างร้าน

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้น (รุ่งทิพย์ พรหมณะ. 2546:14; อ้างอิงจาก ชาญชัย ชัยชนะ. 2536: 1) ได้ระบุสาเหตุไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. สภาพสังคม อันได้แก่ความเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งในด้านค่านิยมต่างๆ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เผยแพร่เข้ามา รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบและแข่งขันกัน

2. สภาพครอบครัวที่เป็นปัญหา เช่น สภาพที่บิดามารดาต้องแยกกันอยู่ เนื่องจากความจำเป็นในด้านอาชีพ ความแตกร้างในครอบครัว การดิ้นรนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้บิดามารดาไม่มีเวลาที่จะอบรมป่มจิตใจแก่บุตรธิดา

3. สภาพในโรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน แต่เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนนักเรียนจำนวนมาก ทำให้ครูรู้จักนักเรียนแต่ละคนไม่ถ่องแท้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นไปอย่างผิวเผิน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนจึงไม่มีผลเท่าที่ควร พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งมักปรากฏในหมู่นักเรียน อาทิเช่น

3.1 เด็กก้าวร้าว อาการที่แสดงออก ได้แก่

- ชอบก่อเรื่องทำความยุ่งยากกับผู้อื่น
- ต้องการแสดงออกในแบบฉบับของเขาคือต้องการอวดตัว
- ชอบตำหนิติเตียนและกล่าวโทษผู้อื่น
- ชอบทุบตีและรังแกเด็กอื่น
- ชอบทะเลาะวิวาท
- ชอบทำลายความสงบของชั้นเรียน และก่อวินาศกรรมการสอนของครู
- มักจะชอบขโมยและพุดปด
- มักทำลายข้าวของที่เป็นทรัพย์สินส่วนตัวหรือส่วนรวมให้เสียหายสาเหตุที่

อาจเป็นไปได้สำหรับเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่

- บิดามารดาเข้มงวดกวดขัน เคร่งครัด หรือเจ้าระเบียบเกินไปทำให้เด็กเกิดความกลัวไม่กล้าแสดงความรู้สึกเหล่านั้นก็มาแสดงกับเด็กอื่น
- บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ใจอ่อน รัก ตามใจ และปล่อยลูกจนเกินไปทำให้เด็กเกิดความกลัว ไม่แสดงความรู้สึกเหล่านั้นก็มาแสดงกับเด็กอื่น
- บิดามารดาซึ่งบางครั้งกวดขันลูกมากเกินไป บางครั้งก็ปล่อยลูกจนเหลือ
- ความรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา
- ไม่มีความสุขเนื่องจากความไม่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
- ความไม่ชอบหน้าครู
- ความรู้สึกในอารมณ์ที่คอยสงสัยและคิดว่าคนอื่นไม่เป็นมิตรที่ดีต่อตน

3.2 เด็กติดยาเสพติด

จากการศึกษาถึงเหตุของการเริ่มใช้ยาเสพติดครั้งแรก หรือสอบถามผู้ติดยาเสพติดมักได้รับคำตอบว่าถูกชักชวนบ้าง อยากทดลองดูว่าฤทธิ์เดชของมันเป็นอย่างใด ถูกหลอกลวงให้เสพโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์บ้าง เพราะความคึกคะนองอยากเป็นคนเก่งกาจบ้าง ฯลฯ

อาจประมวลสาเหตุของการติดได้ว่า เนื่องจากสาเหตุ 4 ประการ

- 1) ติดเพราะยาซึ่งมีคุณสมบัติทำให้ติดเอง นั่นคือ เมื่อยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายจะทำให้ ผู้เคย เสพติดใช้ยาเสพติดนั้นซ้ำต่อไปเรื่อยๆ ผู้เข้าไปคลุกคลีกับยาเสพติดแม้จะมีสุขภาพดี มีความตั้งใจแน่วแน่จะไม่ยอมให้ติด บางครั้งผู้นั้นก็อาจติดได้เช่นกัน
- 2) ติดเพราะสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นอิทธิพลที่สำคัญยิ่งในการผลักดันให้บุคคลใช้ยาเสพติด เป็นต้นว่า ในละแวกที่อยู่อาศัยมีแต่การค้าขายยาเสพติดอยู่รอบด้าน ในครอบครัว

เดียวกันมีผู้ช้ำยาเสพติด เพื่อนนักเรียนร่วมห้อง ร่วมชั้นช้ำยาเสพติดกันเสมอๆ ดังนั้นจึงมักจะพบว่าเมื่อมีนักเรียนในชั้นเริ่มช้ำยาเสพติดไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม จำนวนผู้ช้ำยาเสพติดจะเพิ่มจำนวนขึ้นเสมอ

3) ติดเพราะจิตใจและร่างกายของผู้นั้น สาเหตุทางด้านจิตใจ นับเป็นสาเหตุของการช้ำยาเสพติดที่สำคัญยิ่งในบุคคลวัยรุ่นหรือเยาวชน ธรรมชาติของมนุษย์เราในระยะเติบโตจะมีความอยากรู้อยากเห็น ความอวดดี อยากรทดลองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับสภาพจิตใจที่ถูกกล่อมเกลามาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ทำให้บางคนมีปฏิกิริยาโต้ตอบ กลายเป็นเงรหัวดื้อยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ เพราะฉะนั้น ผู้ปกครองบิดามารดาและครูอาจารย์ในโรงเรียน บางครั้งจะพบว่านักเรียนบางคนซึ่งเป็นเยาวชนหรือบุคคลวัยรุ่นจำพวกนี้ จะพยายามช้ำยาเสพติดทั้งๆ ที่ทางโรงเรียนได้พรัาสอนถึงโทษของยาเสพติด และทั้งๆ ที่แนะนำห้ามปรามแล้วก็ตาม ส่วนสาเหตุทางด้านร่างกายนั้นก็มีส่วนช่วยผลักดันให้ช้ำยาเสพติดได้บ้าง เช่น เจ็บป่วยเรื้อรัง ไม่ไปหาแพทย์รับการรักษา แต่มีบุคคลอื่นแนะนำให้ช้ำยาเสพติดรักษาแทน กลุ่มชนบางพวก เช่น ในระหว่างชนเขาหรือชาวไทยภูเขา ไม่มีการรักษาโรค แบบแผนปัจจุบัน มักนิยมสูบฝิ่นเพื่อบำบัดอาการ เจ็บช้ำต่างๆ เป็นต้น

4) ติดเพราะเยาวชนเหล่านี้อยู่ในครอบครัว 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ครอบครัวที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่มีเวลาให้บุตรหลานยุ่งเกี่ยวกับงาน หรือครอบครัวที่มีการหย่าร้าง แยกกันอยู่หรือไม่เป็นตัวเป็นตน อยู่คนละทิศละทาง สิ่งที่แสดงออกมาในรูปเดียวกัน คือ เด็กขาดความอบอุ่น ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ของบุคคลที่จะเป็นที่ปรึกษาได้ สิ่งเหล่านี้เยาวชนต้องการอย่างยิ่ง แต่เขาไม่ได้รับถึงแม้บางครอบครัวจะมีเงินหรือสิ่งของให้ แต่ก็ไม่สามารถจะทดแทนกันได้ จึงต้องหาความรันทนอกบ้าน ซึ่งการติดยาเสพติดเป็นวิธีการหาทางออกอย่างหนึ่งในอีกหลายๆ อย่าง

ประเภทที่ 2 ครอบครัวที่ให้ความรักแก่บุตรหลานมากเกินไป เยาวชนที่มาจากรอบครัวอย่างนี้ จะไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาข้อข้องใจของตนเองได้เพราะทุกอย่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำให้ทั้งสิ้น การให้ความรักแก่บุตรหลานที่ผิดซึ่งมีอันตรายอย่างยิ่ง เด็กถูกล้อว่ายังเป็นลูกแหงหรือทำอะไรไม่เป็นเลย โดยเฉพาะเด็กผู้ชายเป็นเรื่องการเสียศักดิ์ศรีอย่างยิ่ง แต่เยาวชนไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้กับบิดามารดาได้ ไม่ทราบว่าจะใช้ การแสดงความเข้มแข็งออกโดยวิธีไหนก็หันไปลองช้ำยาเสพติด เมื่อติดแล้วมีความรู้สึกว้าตนเชื่อมั่นในตัวองมากยิ่งขึ้นเป็นตัวของตัวเอง กระทำสิ่งต่างๆ ได้เองโดยไม่ต้องมีใครมาสั่งหรือทำให้ ซึ่งจะทำให้เขาสบายใจและจิตใจในรสของยาเสพติดอย่างยิ่ง

3.3 เด็กหนีเรียน

สภาพการณ์ทางบ้านและทางโรงเรียนที่เป็นภัยต่อจิตใจของเด็ก โดยมากมักเป็นเหตุให้เด็กหนีโรงเรียน เด็กหนีโรงเรียนได้แก่ เด็กที่มีสภาพเป็นนักเรียนแต่ไม่ไปโรงเรียนโดยปราศจากเหตุผลที่ชอบ และไม่ได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง การหนีโรงเรียนเป็นพฤติกรรมที่ขัดกับความต้องการของชุมชน จึงจัดอยู่ในพวกเกเรประเภทหนึ่ง แต่ยิ่งไปกว่าความเกเรชนิดอื่น เช่น การทำร้ายร่างกาย หรือทำลายข้าวของของผู้อื่น ความเกเรของเด็กหนีโรงเรียนเป็นไปในรูปของการงดเว้นการกระทำตามหน้าที่ คือ ไม่ไปโรงเรียน ไม่ใช่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้อื่นแต่อย่างใด

สาเหตุสำคัญของเด็กที่หนีโรงเรียน ได้แก่

1) สภาพการณ์ทางโรงเรียน เด็กที่หนีโรงเรียนเป็นเด็กที่มีทัศนคติลบ (Negative) ต่อโรงเรียน คือ เด็กรู้สึกไม่ชอบโรงเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนสกปรกรุงรัง เปลาเปลี่ยว ห้องเรียนทึบ เครื่องใช้ไม่สอยในการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ บริการต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดหาให้ไม่เพียงพอเท่าที่ควร เช่น อาหารจำหน่ายไม่พอเพียงกับจำนวนเด็ก สถานที่เล่นกีฬาไม่จำกัด ห้องน้ำมีไม่เพียงพอ ห้องสมุดไม่มี เป็นต้น

นอกจากนี้ การหนีโรงเรียนยังเนื่องมาจากการที่เด็กทำผลงานอะไรๆ ของโรงเรียนไม่สำเร็จ (Failure) ไม่เคยมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ทำเสียเลย เช่น ทำเลขไม่ถูก ภาษาอังกฤษก็ทำไม่ได้ เล่นกีฬาที่ไม่ได้รับการยกย่อง ครูเลยไม่เคยเห็นคุณค่างานของตน ครั้นหันไปตีสนิทกับเพื่อนฝูงเพื่อนก็ หน่ายหนี จะเห็นได้ว่าความต้องการทางอารมณ์ (Emotion Need) และทางสังคม (Social Need) ของเด็กไม่ได้รับการตอบสนอง ความผิดหวังจากความสำเร็จในการทำงานในชั้นเรียน และการที่เพื่อนฝูงห่างเหิน เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กท้อใจ และทำให้รู้สึกวุ่นวายในโรงเรียนนั้นๆ ไม่เห็นมีอะไรที่น่าชื่นชมยินดี ไม่น่าจะอยู่อย่างมีความสุขเสียเลย จึงอยากหนีไปเสียให้พ้นจากสถานการณ์ทำให้เขาเกิดความรู้สึกคับข้องใจ นั่นคือ การหนีโรงเรียน

2) สภาพการณ์ทางบ้าน เด็กหนีโรงเรียนมักเป็นเด็กที่ไม่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ สาเหตุ อันเนื่องมาจากปกครองไม่ดีภายในบ้าน เช่น พ่อแม่ตามใจจนเกินไป เป็นหลานคนโปรดของย่า หรือยาย ที่พ่อแม่ไปแต่ต้องไม่ได้ หรือเป็นเด็กที่พ่อแม่ใช้การปกครองที่เข้มงวด มีการเปลี่ยนติจนกลายเป็นเด็กที่เรียกว่า “ดื้อไม่” มีปฏิกิริยาต่อต้านเกิดขึ้น เมื่อถึงขั้นนี้แล้ว จะไม่เพียงแต่หนีโรงเรียนอย่างเดียว อาจมีพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมอย่างอื่นตามมาด้วย

สภาพการณ์ทางบ้านที่ทำให้เด็กหนีโรงเรียนได้แก่

- 1) ครอบครัวที่ย้ายที่อยู่บ่อยๆ
- 2) แม่ออกไปทำงานนอกบ้าน
- 3) บ้านแตก หรือ en HomeBrok เช่น พ่อแม่ไม่ปรองดองกัน ทะเลาะกันบ่อยๆ หรือหย่าร้างกัน พ่อมีภรรยาหลายคน

- 4) เด็กไม่ได้อยู่กับแม่ในวัย 1-5 ควบ

เป็นบุตรคนหัวปีหรือบุตรคนเดียวในครอบครัว

เด็กที่อยู่ในสภาพการณ์ทางบ้าน มีลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นเด็กที่ว้าวุ่นขาดสิ่งยึดเหนี่ยวพึ่งพาเพื่อความปลอดภัย ขาดความสุข ไม่มีอะไรน่าอภิรมย์ชมชื่นภายในบ้านเสียเลย เป็นเด็กที่มีความคับข้องใจตลอดเวลา มีความรู้สึกชิงชังเคียดแค้นสังคม เห็นสังคมเป็นศัตรู และสังคมของเขาก็คือโรงเรียน จึงต้องหลบหลีกไปเสียให้พ้น คือการหนีโรงเรียน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กฎกระทรวงศึกษาธิการ (2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 บัญญัติไว้ว่า การประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยของนักเรียนหรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ คือ การประพฤติตนดังต่อไปนี้

1. ประพฤติส่อไปในทางเกเร หรือเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ
2. มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชาวบ้านและผู้สัญจรไปมา
3. ขอดทาน หรือกระทำการส่อไปในทางขอดทาน
4. เล่นการพนันหรือมั่วสุมในการพนัน
5. เสพสุรา สูบบุหรี่ หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุรา เพื่อเสพ หรือซื้อสุรา
6. เข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการ หรือสถานการค้าประเวณี เว้นแต่เป็นผู้อยู่อาศัย
7. ประพฤติตนทำนองชั่วสาวในที่สาธารณะ
8. ไม่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา
9. เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00 น.-04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกี่ยวกับเด็กที่อยู่ในวัยรุ่นนั้น ถ้าครูไม่เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กได้ ซึ่งนั่นก็คือเด็กอาจจะมีพฤติกรรมหรืออาการที่ติดตัวไปจนออกจากโรงเรียน และพฤติกรรมนั้นอาจไปสร้างปัญหาขึ้นภายนอกโรงเรียน ปัญหานั้นก็จะกลายเป็นปัญหาสังคมที่พอกพูนกันเรื่อยๆ ดังนั้น ผู้ที่เป็นครูซึ่งรับผิดชอบกับตัวเด็กโดยตรง ควรจะเข้าใจและ

รู้ถึงวิธีการในการแก้ปัญหาของเด็กวัยรุ่นเป็นการแก้ปัญหาทางอ้อม และช่วยเหลือเด็กให้พฤติกรรมตัวได้ถูกต้องมีชีวิตที่เป็นสุขในสังคม ไม่เกิดปัญหากับตัวเองและสร้างปัญหาให้กับคนอื่น

การที่เด็กประพฤติผิด (misbehavior) หรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของสังคมนั้น สืบเนื่องมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล คือ ตัวเด็กเอง และปัจจัยที่เกิดมาจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ได้แก่ บ้าน โรงเรียน สังคม สื่อมวลชน

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล หรือในตัวเด็ก เป็นสิ่งที่ติดตัวเด็กมาแต่กำเนิด (Constitutional factors) เช่น เพศ สติปัญญา รูปร่างหน้าตา ความสามารถเฉพาะตัว ฯลฯ

สาเหตุที่เกิดจากตัวเด็กแบ่งได้ 2 ทาง คือ

ทางกาย ได้แก่ ร่างกายผิดปกติ แคระแกรน เตี้ยหรือสูงเกินไป สมอทิบ ปัญญาอ่อน โรคทางสมอง ขาดอาหาร ขาดออกซิเจน โรคบางอย่างทำให้ร่างกายไม่สมประกอบ เช่น นิ้วด้วน ปากแหว่ง ตาเข ฯลฯ ทำให้เด็กมีปมด้อย จึงหาทางแสดงปมเด่น อาจจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้เป็นที่รบกวนห้องเรียน เช่น พูดเสียงดัง ก้าวร้าว รังแกผู้อื่น เป็นต้น เด็กที่สมอทิบ ปัญญาอ่อน ขาดอาหาร จะทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ เช่น เศร้าซึม หงุดหงิด เจ้าอารมณ์ ฯลฯ

ทางใจ เกิดจากการสูญเสียพ่อแม่บุคคลอันเป็นที่รัก หรือเกิดจากความน้อยเนื้อต่ำใจที่ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ จึงทำให้กลายเป็นเด็กเจียนขี้นไม่พูดจา และแยกตัวออกจากสังคมในที่สุด

2. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว โรงเรียนและสังคม

2.1 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ได้แก่

2.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา บ้านที่พ่อแม่รักใคร่ปรองดองกัน ย่อมทำให้เด็กมีความสุข มีความมั่นคงทางจิตใจ แต่หากบ้านมีลักษณะบ้านแตก คือ พ่อแม่แยกกันอยู่ หรืออยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะวิวาทกันไม่เว้นแต่ละวัน ลูกๆ ไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร ย่อมทำให้เด็กมีปัญหาทางอารมณ์และแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ สาเหตุของการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่เนื่องมาจาก

- 1) พ่อแม่มีวามเอนเอียงในอบายมุข เช่น พ่อดื่มเหล้า แม่เล่นการพนัน
- 2) พ่อแม่มีฐานะยากจนต้องหาเข้ากินค่า ขาดการเอาใจใส่ดูแลลูก เด็กมีปัญหา ทางอารมณ์และกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
- 3) พ่อแม่ที่มีฐานะดี แต่มักยุ่งอยู่กับการทำงาน ธุรกิจ หรือภาระทางสังคมมากเกินไป

2.1.2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะนิสัย ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ถ้าพ่อแม่ยากจน ก็มักจะไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก พ่อแม่ฐานะร่ำรวยบางรายก็เลี้ยงดูลูกดีเกินไปจนลูกช่วยตนเองไม่ได้ บางรายมีธุรกิจมากจนไม่มีเวลาดูแลลูก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูจึงมีลักษณะต่างกัน ดังนี้

1) การปกครองที่เข้มงวดกดขี่เกินไป เด็กจะกลายเป็นคนที่ไม่กล้า เพราะเมื่อเด็กทำอะไรพ่อแม่มักจะเห็นว่าผิดแบบแผน ระเบียบกฎเกณฑ์ไปเสียหมด มักจะเป็นกับครอบครัวสมัยเก่าที่ยึดถือประเพณีโบราณ เด็กจะกลายเป็นคนที่เงิบ เงียบขี้อาย เมื่อมาอยู่ที่โรงเรียน จะกลายเป็นคนที่ใจน้อย หงุดหงิด ทนคนอื่นไม่ได้ ในที่สุดจะกลายเป็นเด็กที่ชอบอยู่คนเดียว เงียบๆ และหนีสังคม

2) การปกครองตามสบาย เด็กจะทำอะไรก็ได้ พ่อแม่จะไม่ดู ไม่ว่าจะทำผิดหรือถูก เด็กจะกลายเป็นคนไม่มีระเบียบ ชุกชอนจนเกินเหตุ ไม่รู้จักเกรงใจผู้อื่น ไม่มีมารยาท ในที่สุดเข้ากับเพื่อนไม่ได้

3) การปกครองที่ไม่คงเส้นคงวา จากการกระทำอย่างเดียวกันของเด็ก บางครั้งเด็กจะได้รับการดุ ตาหนี บางครั้งพ่อแม่ก็เฉยๆ บางครั้งก็ได้รับคำชมเชย ทำให้เด็กเกิดความไม่แน่ใจ ไม่มั่นใจ ขลาดกลัว และวิตกกังวล ในที่สุดจะกลายเป็นคนเงิบขี้อาย แยกตัวและหนีสังคมได้เช่นกัน

4) การชอบเยาะเย้ยถากถางเมื่อเด็กทำผิด ทำให้เด็กไม่มีความมั่นใจ คับแค้น และเก็บกด ความรู้สึกเอาไว้ เมื่อมีโอกาสจะแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวรุนแรงและเจ้าอารมณ์เพื่อที่จะระบายความคับแค้นนั้นๆ

5) การใช้อำนาจเขี้ยวนตีและดุด่า มักจะเกิดจากพ่อแม่ที่มีฐานะไม่ดี การศึกษาดำ เมื่อมีอารมณ์โกรธแค้นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะหาทางระบายกับลูกๆ ทำให้เด็กโกรธแค้น และเก็บกดความรู้สึกเอาไว้ เมื่อมาอยู่ที่โรงเรียนจะมีกิริยาก้าวร้าว ชอบแกล้ง และแหย่เพื่อน เพื่อขัดเซาะการกระทำของพ่อแม่ที่เคยโหดร้ายต่อตน

6) การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (ignore) พ่อแม่มักไม่ให้ความสนใจ เพราะรักงานมากกว่า จึงไม่มีเวลาให้ลูกๆ เหตุนี้จึงทำให้เด็กกลายเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าพูดกับคนอื่นเพราะไม่เคยปฏิบัติตนเช่นนั้นกับพ่อแม่ และมักจะทำสิ่งต่างๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจตลอดเวลา

2.1.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว ถ้าสมาชิกภายในครอบครัวมากเกินไปทำให้เกิด การแย่งชิงความรัก เด็กคนใดได้รับความรักก็เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เจ้าคิดเจ้าแค้น เก็บ

กตและมีปัญหาทางอารมณ์ แต่ถ้าครอบครัวใดมีสมาชิกน้อยเกินไป เช่น มีลูกคนเดียว เด็กก็จะไม่มีเพื่อนเกิดความว้าเหว่ จึงต้องออกจากบ้านไปหาเพื่อน และมักจะไม่เป็นตัวของตัวเอง ทำอะไรมักยอมตามคนอื่นเสมอ

สรุปลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัวโดยมีตัวแปรเกี่ยวกับขนาดของครอบครัวจากผลการวิจัยต่างๆ ดังนี้ (รุ่งทิพย์ พรหมณะ. 2546: 21; อ้างอิงจาก กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ. 2526: 15)

1) ครอบครัวที่มีลูกคนเดียว ลูกมักได้รับความทุกข์ทรมานจากการให้ความปกป้องมากเกินไป นอกจากนั้นพ่อแม่ยังมีความหวังกับลูกมากด้วย ในอีกลักษณะหนึ่งนั้นพ่อแม่มักมีความสัมพันธ์กับลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบเผด็จการ พ่อแม่ของลูกคนเดียวมีแนวโน้มตามใจลูกมากโดยการให้ สิทธิพิเศษรวมทั้งวัตถุสิ่งของต่างๆ เพราะลูกคนเดียวมักเป็นที่ภาคภูมิใจของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ลูกคนเดียวมักได้รับความสุขอย่างเต็มที่ โดยปราศจากความขัดแย้งที่บ้านและไม่มีพี่น้องมาทะเลาะเบาะแว้งกันด้วย

2) ครอบครัวขนาดเล็กที่มีลูก 2-3 คน ครอบครัวเล็กมักมีความสัมพันธ์ในลักษณะประชาธิปไตย การควบคุมสมาชิกทำให้สมาชิกมีความมั่นใจในการแสดงออกถึงความคิดและความรู้สึกอย่างมีอิสระครอบครัวขนาดเล็กมักมีสถานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครอบครัวใหญ่พ่อแม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง ทำให้เด็กเจริญเติบโตอย่างไม่มีปัญหาพ่อแม่มักส่งเสริมความสำเร็จแต่ก็รู้สึกผิดหวังถ้าลูกล้มเหลว ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากใจในครอบครัว

3) ครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิกตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ฉะนั้นจึงต้องมีการควบคุมในลักษณะ เผด็จการ วัยรุ่นในครอบครัวใหญ่มักได้รับการคุ้มครองน้อยกว่าครอบครัวเล็ก และเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างลำบาก จึงทำให้ต้องมีการจำกัดในเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจ

2.1.4 ลำดับที่ในการเกิด ลูกคนโต ย่อมเป็นที่ใกล้ชิดสนิทสนม เป็นที่รักและไว้วางใจของพ่อแม่มักจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงาน เพราะได้รับหน้าที่เลี้ยงดูน้องมาก่อน แต่มักจะเอาแต่ใจตัวใจน้อย ลูกคนกลางเกิดมาในขณะที่พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่นัก มักจะเกิด ความอิจฉาและมีนิสัยชอบแข่งขัน ถ้าพบความผิดหวังจะกลายเป็นคนก้าวร้าวรังแกผู้อื่น ลูกคนสุดท้องได้รับการพะเน้าพะนอมาก จึงทำให้ลูกคนสุดท้องปรับตัวไม่ค่อยได้ เอาแต่ใจ และมักมีพฤติกรรมไม่สมวัย ลูกคนสุดท้องได้รับการตามใจจนเหลือ แม้จะมีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ก็มีความรับผิดชอบน้อย มักจะเอาแต่ใจตัวเอง

2.1.5 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ครอบครัวที่ยากจนมักมีผลต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เนื่องจากครอบครัวที่ขาดเงินไม่สามารถหาอาหารและสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อพัฒนาการทางร่างกายของวัยรุ่นได้ ในขณะที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตขึ้น ร่างกายต้องการอาหารที่มีคุณประโยชน์สูง ซึ่งถ้าระหว่างนี้วัยรุ่นไม่ได้รับอาหารอย่างสมบุรณ์แล้วอาจทำให้การพัฒนาช้ากว่าปกติ และอาจทำให้สัดส่วนของร่างกายไม่เป็นไปตามปกติด้วย ทางด้านจิตใจนั้น วัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะยากจนมักจะเป็นคนคิดมาก อิจฉาริษยาคนที่ฐานะดีกว่า อาจผลักดันให้เด็กเกิดนิสัยเป็นคนชอบลักขโมยได้ ทางด้านสังคมนั้นเด็กที่ฐานะยากจนจะไม่สามารถเข้าร่วมสังคมกับเพื่อนฝูงได้ เพราะมักคิดถึงปมด้อยของตนเองและกลัวว่าคนอื่นจะรังเกียจตน ทำให้ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมักเก็บตัวอยู่คนเดียวเงียบๆ

การแบ่งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กในรูปของการอบรมเลี้ยงดูตามฐานะทางเศรษฐกิจมีดังนี้ (รุ่งทิพย์ พรหมณะ. 2546: 22; อ้างอิงจาก กุลวรรณ วิทยาวาสสุจิ. 2526: 13)

- 1) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ยากจน พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อเด็ก ทั้งนี้เพราะพ่อแม่ต้องทำมาหากิน เด็กมักไม่ค่อยได้รับความรัก ความเมตตา ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสังคม
- 2) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้มีเวลาและมีโอกาสให้กับลูกดีกว่าครอบครัวที่ยากจน และมักมีเหตุผลกับลูก
- 3) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นสูง จะให้ความเอาใจใส่ดูแลเด็กเป็นอย่างดี แต่บางครั้งอาจจะทำให้เด็กกลายเป็นเด็กนิสัยเสีย เพราะพ่อแม่ไม่กล้าขัดใจ เด็กมักได้ใจ ไม่กลัวใคร

2.1.6 การปกครองบ้าน พ่อแม่ส่วนมากมักจะใช้วิธีการเลี้ยงดูลูกโดยการปกครอง 2 วิธี ได้แก่ แบบอิตาเลียน คือ การใช้กฎเกณฑ์ มีการทำโทษเด็กอย่างรุนแรงเมื่อเด็กประพฤติผิด ส่วนวิธีการที่เป็นแบบประชาธิปไตยนั้น ได้แก่ การให้คำอธิบายและให้เหตุผลเมื่อเด็กทำความผิด การเลี้ยงดูลูกโดยแบบประชาธิปไตยจะเริ่มจาก การเลี้ยงดูเด็กอย่างรอบคอบและระมัดระวัง การอบรมเด็กอาจจะเป็นหน้าที่ของแม่หรือพ่อหรือทั้งสองคนก็ได้ พ่อแม่ที่ได้รับการศึกษาดีย่อมเลี้ยงดูเด็กตามวิธีอ่อนน้อมตามมากกว่า ผู้รับการศึกษาน้อย วิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการเลี้ยงดูเด็กนี้จะแตกต่างกันออกไป ในชุมชนที่ต่างกัน พ่อแม่ที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบอิตาเลียนมากกว่าพ่อแม่ที่อยู่ในเมือง ชานเมืองหรือในเมือง ตามปกติแม่มักจะเข้มงวดน้อยกว่าพ่อ

พ่อแม่ที่มีอายุยังน้อยส่วนมากมีแนวโน้มในการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าพ่อแม่ที่สูงอายุ

2.2 สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน

2.2.1 ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สั่งสอน อบรม และขัดเกลานิสัยของเด็กในสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ครูย่อมมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการควบคุมชั้นเรียน บางครั้งครูคนหนึ่งเข้าสอนเด็กจะไม่ชุกชน แต่ครูอีกคนเข้าสอนเด็กจะไม่สนใจฟัง และมีพฤติกรรมแปลกๆ ส่วนใหญ่ครูคิดว่าเด็กประพฤติไม่ดีเพราะตัวเด็กและสาเหตุทางบ้าน ครูไม่เคยคิดเลยว่าเพราะตัวครูเอง ที่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์

1) ครูสอนไม่ดี ครูบางคนไม่มีการเตรียมการสอน ทำให้บทเรียนน่าเบื่อหน่าย กิจกรรมไม่น่าสนใจ หรือไม่มีกิจกรรมใดเลย เด็กวัยรุ่นมักจะทนไม่ได้ที่จะเรียนกับครูที่น่าเบื่อ และจะแสวงหากิจกรรมที่ตื่นเต้นแทน

2) ไม่ยุติธรรม เด็กวัยรุ่นจะแสดงความไม่พอใจออกมาอย่างมากหากพบว่าครูลำเอียงเลือกที่รักมักที่ชัง รักคนเรียนเก่ง คำว่ากระตือรือร้นเปรียบเปรยเด็กที่เรียนอ่อน มีการมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสมกัน หรือการให้คะแนนไม่ยุติธรรม

3) ครูแต่งกายไม่เหมาะสม เด็กวัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการแต่งกาย เด็กวัยรุ่นต้องการให้ครูของตนแต่งตัวสวยตามสมัยนิยม เด็กจะสังเกตการณ์แต่งกายของครูทุกวัน พวกเขาไม่ชอบครูที่แต่งตัวเซย ลำสมัย ไม่มีสีสันทัน เพราะไม่มีอะไรน่าสนใจ แต่ครูต้องระมัดระวังการแต่งกายของตนเองให้ดูเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้หญิงต้องไม่สวมเสื้อผ้าที่ไม่สุภาพ เช่น บางเกินไป สั้นเกินไปหรือสีสันทันที่ดูขาดสะบटा ทำให้เด็กเสียสมาธิในการเรียนและสนใจในการแต่งกายของครูมากกว่าเนื้อหาวิชาที่กำลังเรียน

4) ครูชี้แจงสอน พฤติกรรมที่แสดงเด็กเห็นว่าครูชี้แจงสอน คือการที่ครูทิ้งห้อง หรือมอบหมายให้ทำงานหรืออ่านหนังสือตามลำพังโดยไม่มีการติดตามผล ทำให้เด็กเบื่อ ขาดศรัทธาและไม่เชื่อฟัง และไม่อยากเข้าชั้นเรียนเมื่อถึงเวลาเรียน

5) ครูเจ้าอารมณ์ ครูที่ใช้อารมณ์กับเด็กด้วยการดุด่าว่ากล่าว มีอารมณ์โกรธแค้นไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ หงุดหงิดง่าย พฤติกรรมเช่นนี้เป็นผลทำให้เด็กไม่อยากเรียน แสดงกิริยาก้าวร้าวและพยายามขัดขืนคำสั่งครูทุกวิถีทาง

6) การไม่ยอมรับของครู ครูบางคนไม่มีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น ไม่มีความพยายามในการปรับตัวให้เข้ากับเด็ก แต่จะพยายามให้เด็กปรับตัวเข้าหาครู เข้ากับระเบียบและกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้เท่านั้น

7) ครูไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญแก่เด็ก ครูคิดว่าตนเองสำคัญที่สุด เด็กต้อง เชื่อฟังตามคำสั่งของครูโดยไม่ฟังความคิดเห็นของเด็ก ครูประเภทนี้นิยมใช้การตำหนิ และลงโทษเด็กเมื่อเด็กไม่มีพฤติกรรมที่ตรงกับความต้องการของครู

2.2.2 ระบบการจัดการเรียนการสอน

1) การปกครองชั้นเรียนแบบเผด็จการ เนื่องจากครูเป็นคนเอาใจตนเอง ชอบใช้อำนาจจนเกินเหตุ เช่น เด็กล้อเลียนครู แทนที่จะลงโทษด้วยเหตุผล ครูกลับใช้อำนาจโดยการลงโทษเด็กกระแทกกับผนังห้อง ต่ำว่า ชูกรรโชก จะไล่ออกจากโรงเรียน แต่ครูไม่เคยสืบหาสาเหตุหรือตั้งปัญหาถามตนเองเลยว่า เพราะเหตุใดเด็กจึงทำเช่นนั้น การใช้อำนาจจนเกินเหตุจะทำให้เด็กมีความโกรธแค้นเก็บกด ไม่ยอมรับผิด และมักจะแสดงออกกลับหลัง เช่น ทบกระชากห้องเรียนในวันหยุด รื้อคันไถ้ครู ขโมยของครูเพื่อเป็นการแก้แค้น ฯลฯ

2) การปกครองที่เข้มงวดกดขี่จนเกินไป เช่น ให้ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด ให้นายกและมากเกินไป กำหนดกิจกรรมให้ทำโดยไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจ ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ เพราะไม่สามารถทำได้สำเร็จทันเวลาได้ทุกครั้ง ทำให้เกิดความไม่กล้าไม่มั่นใจเพราะทำอะไรผิดนิดหน่อยก็โดนลงโทษ ทำให้เด็กมีปฏิกิริยาก้าวร้าวในสถานการณ์ที่เด็กทนไม่ได้

3) การปกครองตามสบาย เด็กจะเรียนก็ได้ไม่เรียนก็ได้ เวลาสอนเด็กจะฟังหรือไม่ฟังครูก็ไม่สนใจ ครูตั้งใจสอนอย่างเดียว ครูบางคนก็ปล่อยปละละเลยไม่ค่อยสนใจ เมื่อเด็กทำผิดก็ไม่ลงโทษหรือดูว่า เพราะถือว่าเด็กสมัยใหม่ไม่ต้องบังคับเขี่ยนตี การปกครองเช่นนี้ทำให้เด็กขาดความเป็นระเบียบ ซุกซน ชอบเข้าหาเพื่อนจนเด็กในชั้นเรียนได้รับความเดือดร้อน

2.3 สภาพแวดล้อมทางสังคม ของเด็กวัยรุ่น ได้แก่ เพื่อน และสื่อที่ไม่เหมาะสม

2.3.1 กลุ่มเพื่อน มีความหมายต่อเด็กวัยนี้มาก และมักจะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นขาดไม่ได้ ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรมักจะเล่าให้เพื่อนฟังหรือขอความเห็นของคำปรึกษาและปรับทุกข์ร้อนของตนมากกว่าจะหันไปหาพ่อแม่ เพราะมักจะคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตัวเองพอ หรือพูดกันไม่รู้เรื่อง เวลาไปเที่ยวก็อยากไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับพ่อแม่ เพราะสนุกสนานกว่าและไม่ต้องระมัดระวัง

วัยรุ่นโดยทั่วไปมักจะมีความรักดีต่อกัน ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่า ถ้าหากไปรวมกับกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็อาจนำไปในทางที่เสียหาย แม้เด็กบางคนจะไม่อยากทำอะไรที่ไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสบประมาท หรือกลั่นแกล้งเพื่อนโกรธจนไม่ยอมปรับตัวเข้าเป็นเพื่อน ก็อาจจะทำอะไรที่ไม่ดีไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครองที่จะคอยดูแลว่า ลูกตนไปคบกับเพื่อน

ประเภทใดโดยพยายามชักจูงชี้แจงอย่าง ละมุน-ละม่อมว่า เพื่อนที่เขาคบนั้นเป็นบุคคลประเภทใด และมีผลต่อชีวิตเขาอย่างไร โดยใช้วิธีการที่วัยรุ่นเชื่อว่าเป็นความคิดของเขาเอง เพราะการหักหาญ น้ำใจเด็กบางครั้งมีแต่จะทำให้เกิดการเอาชนะคะคานขึ้น

2.3.2 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มียุทธพิผลต่อเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น เพราะเด็กวัยนี้ชอบเลียนแบบ และแสวงหาสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้น โดยไม่คำนึงถึงว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ สื่อมวลชนต่างๆ มียุทธพิผลต่อเด็กเป็นอย่างมาก เพราะการเสนอข่าวสารเรื่องราวต่างๆ มักเป็นไปในทำนองยั่วยุให้เด็กแสดงพฤติกรรมเด่นๆ เช่น กลุ่มวัยรุ่นปล้นธนาคาร เด็กมีความรู้สึกถ้าตนเองทำบางก็จะ เป็นพระเอกเหมือนกับพระเอกในหนัง ภาพลามกยั่วยุการอารมณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นได้ง่ายกว่าวัยอื่นๆ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2522: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง เด็กที่มี พฤติกรรมแปรปรวน พบว่า เด็กมีปัญหาหนีเรียนการหนีโรงเรียน หนีบ้าน และพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาสำคัญที่อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมแปรปรวน ส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากสัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่าง พ่อแม่กับเด็ก เด็กมี ปมด้อยเมื่อเทียบกับพี่น้อง และเด็กบางรายขาดการอบรมที่ถูกต้องและถูกทอดทิ้ง แสดงปฏิกิริยาต่อปัญหาที่เกิดโดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงไม่เผชิญอุปสรรค รองลงมาคือ ก้าวร้าวต่อต้าน เพื่อฝัน และประพฤติดัวเป็นเด็กกว่าอายุ

กุลกนก นิมหนู (2537: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกันในแต่ละจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เด็กวัยรุ่นที่อาศัยในสังคมที่ต่างกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาในรูปแบบที่แตกต่างกัน เด็กวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีพฤติกรรมการแสดงออกต่างกัน และการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม การแสดงออก

กำธร เสนจันทร์ฉะไชย (2539: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค ระดับ ปวส. และปวช. เขตการศึกษา 7 กรณีการกระทำผิดระเบียบวินัยและข้อบังคับในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2538 พบว่านักศึกษาแผนกช่างไฟฟ้าและช่างยนต์มีพฤติกรรมกระทำผิดมากกว่านักศึกษาแผนกช่างอื่นๆ และผู้ที่มีพฤติกรรมกระทำผิดมักอาศัยอยู่เป็นห้องเช่าหอพักมากที่สุด มีผู้ถูกการะเลี้ยงดูที่ไม่แน่นอน มี พี่น้องเป็นจำนวนมากตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป เป็นบุตรคนสุดท้อง ใช้เวลาว่างส่วนใหญ่เที่ยวตามสถานบันเทิงเริงรมย์ต่างๆ และแหล่งอบายมุข สาเหตุที่มี พฤติกรรมกระทำผิดในกรณีต่างๆ นั้นระบุว่า เพราะว่ามีความรู้สึกว่าเหว่ ขาดที่พึ่งทางใจ ไม่มีใคร

เหลียวแล ความผิดที่พบมากที่สุด พบว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับสิ่งเสพติด อาทิ ดมกาว เมาส์รา สูบ บุหรี่ และยาบ้า รองลงมาคือ ความผิดในเรื่องการแต่งกายไม่สุภาพและพูดจาหยาบคาย มีบิดา หรือมารดาแต่งงานใหม่มากที่สุดรายได้ของครอบครัวจะมีรายได้ระหว่าง 2,001 ถึง 5,000 บาท ต่อเดือน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม

3.1 ความหมายของเรื่องราวทางสังคม

เรื่องราวทางสังคมตามความหมายของการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม คือ การสอน ทักษะ ทางสังคมผ่านรูปแบบเรื่องราวที่ง่าย ๆ โดยใช้การรับรู้จากภาพ ทำเป็นหนังสือภาพ และมี ประโยคกำกับ ใช้ปรับปรุงความเข้าใจทางสังคมในสถานการณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล ลำดับ เรื่องราวอธิบายว่า ถ้าเด็กเห็นหรือได้ยินอะไรในสถานการณ์นั้น เด็กควรจะทำอย่างไร (พวงเพชร พวงศิริ. 2540: 43; อ้างอิงจาก Richard. 2000: 110)

สรุปว่า เรื่องราวทางสังคม คือ การสอนทักษะทางสังคม โดยใช้ภาพประกอบคำบรรยาย ที่แสดงถึงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และความจริงที่ควรจะเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์และ ถูกต้องตามสถานการณ์นั้นๆ ที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป โดยในเรื่องสามารถรู้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และหากเด็กเจอสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับตัวเองเด็กควรแก้ปัญหาได้

3.2 ลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวทางสังคม

ลักษณะที่สำคัญของวิธีเรื่องราวทางสังคมมีดังนี้

1. วิธีเรื่องราวทางสังคม เป็นวิธีการสอนเด็กออทิสติก คิดขึ้นโดย Carol Gray มี หลักการคือ ความเข้าใจในกฎของสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ เพื่อแสดงพฤติกรรม ตอบสนองได้อย่างเหมาะสมโดยได้รับแนวคิดมาจาก Theory of Mind ซึ่งอธิบายว่าเด็กออทิสติก ไม่สามารถอ่านสถานการณ์ทางสังคมได้ถูกต้องเหมือนเด็กปกติ

2. วิธีเรื่องราวทางสังคม จะเป็นเรื่องย่อๆ ในการเข้าสังคมอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการ อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงทักษะทางสังคมว่า ถ้าเด็กเห็นหรือได้ยินอะไรในสถานการณ์นั้นเด็กควรทำ อย่างไร ลำดับเรื่องอธิบายว่า เกิดอะไรขึ้นบ้างและทำไม กระตุ้นให้มีการตอบสนองตามกฎของ สังคม ทั้งที่เป็นพฤติกรรมและคำพูด

3. ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้เขียนเรื่องราวทางสังคม โดยสังเกตว่าสถานการณ์ใดที่เป็นปัญหา และสังเกตการตอบสนองของเด็กเพื่อดูว่าเด็กแปล การจัดลำดับ ทางสังคมผิดหรือไม่

4. ในการเขียนวิธีเรื่องราวทางสังคมสิ่งที่สำคัญคือ การหาพฤติกรรม มาออกแบบเรื่อง

4.1 อธิบายลำดับความสัมพันธ์ของสถานการณ์ และการตอบสนองที่เหมาะสม

4.2 เน้นทักษะทางสังคมในบทเรียนด้านพฤติกรรมทางสังคม

4.3 ปรับรูปแบบวัตถุประสงคืให้ชัดเจนตามลำดับขั้น

4.4 สอนเป็นกิจวัตรประจำวัน (Routine)

4.5 ปรับสร้างความแตกต่างความเพี้ยนกับความจริงในหนัง นิทาน วิดีโอ

4.6 บันทึกพฤติกรรมที่หลากหลาย เช่น ความก้าวร้าว ทุกข์ใจ เศร้า กลัว

5. ประโยคที่ใช้เขียนวิธีเรื่องราวทางสังคม

5.1 ประโยคพรรณนาโวหาร (Descriptive Sentences) ใช้อธิบายสถานการณ์ เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน ใครเกี่ยวข้องบ้าง ทำไม

5.2 ประโยคอธิบายความรู้สึกของผู้อื่น (Perspective Sentences) ใช้อธิบายสถานภาพของบุคคล เช่น อารมณ์ ปฏิกริยา ความรู้สึก

5.3 ประโยคกำกับ (Directive Sentences) ใช้บอกกำกับการตอบสนองที่คาดหวัง บอกว่าควรจะทำอย่างไร พูดอย่างไรในสถานการณ์นั้นๆ ประโยคกำกับมักจะตามหลัง ประโยคกำกับ และเริ่มต้นด้วย “ฉันสามารถจะ...” “ฉันจะทำ...”

$$\text{สัดส่วนในการใช้ประโยค} = \frac{\text{ประโยคกำกับ 0 - 1}}{\text{ประโยคพรรณนาหรือประโยคอธิบายความรู้สึกของผู้อื่น 2 - 5}}$$

(Social Story Ratio)

6. เรื่อง (Story) ควรขึ้นอยู่กับระดับการอ่านของเด็ก และควรจะใช้สรรพนามบุคคลที่ 1 (ฉัน) และประโยคแสดงสถานะปัจจุบัน (Present Tense) รูปภาพ สัญลักษณ์ สามารถนำมาใช้ช่วยอธิบายเรื่องได้ (พวงเพชร พวงศลิทธิ. 2546: 43; อ้างอิงจาก Richard. 2000: 110-111)

สรุปได้ว่า ลักษณะของเรื่องราวทางสังคมนั้นแต่เดิมเป็นเรื่องราวที่ใช้สำหรับสอนทักษะทางสังคมแก่เด็กออทิสติก แต่ปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาใช้กับเด็กอื่นที่ขาดทักษะทางสังคม เรื่องราวทางสังคมมีลักษณะเป็นเรื่องย่อสั้นๆ ที่สามารถออกแบบตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของบุคคลนั้นๆ และสามารถแก้ไขและปรับปรุงได้ตามความเหมาะสม

3.3 วิธีการใช้เรื่องราวทางสังคม

เป็นวิธีการที่ แคโรล เกรย์ (Carol Gray) ใช้กับเด็กออทิสติกสเปกตรัม ถ้าเด็กสามารถอ่านได้ให้อ่านเอง ถ้าเด็กอ่านไม่ได้ก็อ่านให้เด็กฟัง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก และมีรูปภาพ สัญลักษณ์ประกอบตามความเหมาะสม เนื้อหาสามารถปรับให้ยากหรือง่ายขึ้นอยู่กับความเข้าใจของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ในเด็กแต่ละคน วิธีการมีดังต่อไปนี้

1. สถานที่สงบ สิ่งรบกวนน้อย อธิบายสถานการณ์ที่เรื่องราว (Story) จะเกิดขึ้นอ่าน 1 - 2 ครั้งให้เด็กฟัง

2. ตารางทบทวนควรมีอย่างน้อย 1 ครั้ง ในวันที่ยกก่อนจะเกิดสถานการณ์จริงส่วนใหญ่พบว่า การอ่านก่อนเกิดสถานการณ์จริงจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม

3. การตอบสนองควรได้รับการเอาใจใส่ เมื่ออ่านเรื่องให้ฟังคำถามและความเห็นของเด็กทำให้เห็นมุมมองของเด็กต่อสถานการณ์นั้นๆ การสังเกตการณ์ควรดำเนินต่อไป ขึ้นอยู่กับการตอบสนองต่อเด็กต่อสถานการณ์ที่กำหนด

เมื่อเรื่องราวทางสังคมยังใช้อยู่ ให้สนใจและประเมินประสิทธิภาพของ เรื่องราวทางสังคม และเมื่อไม่ได้ใช้ให้แก้ไขปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่อง (Rewrite) (พวงเพชร พวงศิริทธิ์. 2546: 43; อ้างอิงจาก Richard. 2000: 112-113)

สรุปได้ว่า วิธีการใช้เรื่องราวทางสังคมนั้นสามารถใช้กับคนได้ทุกเพศทุกวัย แต่ควรเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ในกรณีที่เด็กอ่านเองไม่ได้นั้นก็ควรจัดให้มี การอ่านให้ฟัง อาจจะให้เพื่อนอ่านให้ หรือครูผู้สอนช่วยอ่านให้เด็กฟังก็ได้ สิ่งสำคัญ ควรเลือกสถานที่ที่สงบ มีสิ่งรบกวนน้อยที่สุด และในการอ่านจะต้องมีการอ่านทบทวนเสมอ

3.4 ขั้นตอนของเรื่องราวทางสังคม

ขั้นตอนของเรื่องราวทางสังคมมีดังนี้

1. หาสถานการณ์ หรือ ทักษะทางสังคมที่จะใช้เป็นเป้าหมาย การหาเป้าหมายของสถานการณ์และทักษะทางสังคม คือ จะต้องหาสถานการณ์เป้าหมายที่ก่อให้เกิดปัญหาก่อนและอาจจะหาทักษะทางสังคมที่ต้องใช้ในการอ่านสถานการณ์ทางสังคมด้วย

2. รวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เป้าหมาย โดยหาข้อมูลและการสังเกตพูดคุยกับเด็ก ผู้ปกครอง ครูและพี่เลี้ยง เพื่อนและคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ นั้นๆ

3. นำมาเขียนเป็นเรื่องราวทางสังคม แล้วให้เด็กอ่านหรือให้อ่านให้เด็กฟัง

4. จัดเตรียมสถานการณ์เพื่อให้โอกาสเด็กได้ใช้ทักษะ

5. ประเมินผล

6. ให้แรงเสริมอย่างสม่ำเสมอ (พวงเพชร พวงศ์สิทธิ์. 2546:46; อ้างอิงจาก Quill. 1995: 220 - 221)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของเรื่องราวทางสังคมนั้น เริ่มจากการสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็กจนสามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน แล้วนำมาสร้างสถานการณ์โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน นำมาเขียนเป็นเรื่องราวทางสังคม หลังจากนั้นก็นำมาทดสอบกับเด็กพร้อมทั้งต้องมีการประเมินผลเหมือนกับการใช้เครื่องมืออื่นๆ แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือการต้องการให้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นคงที่นั้นมีหลายวิธี เช่น การให้ แรงเสริมแก่เด็ก แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และตัวบุคคลซึ่ง แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

3.5 ประโยชน์ของเรื่องราวทางสังคม

การสอนวิธีเรื่องราวทางสังคม (Social Stories) เป็นเทคนิคการสอนที่ใช้สถานการณ์จากประสบการณ์ของเด็กเอง ในการแสดงข้อมูลทางสังคม และสอนทักษะทางสังคมโดยผ่านทาง การมอง (Visual) อุปกรณ์การอ่านจะเป็นหลักในกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้ ทักษะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (พวงเพชร พวงศ์สิทธิ์. 2546:46; อ้างอิงจาก Quill. 1995: 220)

การสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคมมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กเข้าใจในกฎของสังคม เด็กได้ รู้จักสังเกต จำ และเข้าใจในการแสดงออกของสีหน้าท่าทาง เพื่อสอนให้เด็กรับรู้ เข้าใจ อารมณ์ ของผู้อื่น และเข้าใจอารมณ์ของตนเอง มีการแสดงออกของอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

การสอนกฎทางสังคมและพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่สอนยาก สมัยก่อนจะใช้รางวัล การลงโทษ การย่ำ ในการฝึกเด็ก ผลที่ได้มักทำให้เด็กสับสนและเบื่อหน่าย แต่เรื่องราวทางสังคม ให้คำตอบได้คือ การตอบสนองตามที่คิดไว้ สูตรของเรื่องราวทางสังคมใช้ได้กับทุกวัย อายุ และทุก พัฒนาการ จะเปลี่ยนไปตามความยาวและความซับซ้อนของเรื่อง จะใช้ได้ผลดีเมื่อเด็กมี IQ ตั้งแต่ 35 – 50 ขึ้นไป อย่างไรก็ตามสถานการณ์ที่กำหนดควรกำหนดตามความเหมาะสมของวัย ภาษาที่ ใช้ให้ใช้ตามวุฒิภาวะ (Mental Age) (พวงเพชร พวงศ์สิทธิ์. 2546: 46; อ้างอิงจาก Richard. 2000: 113)

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของเรื่องราวทางสังคมนั้นใช้ได้กับคนทุกวัย ทุกอายุ และทุก พัฒนาการ เป็นการสอนกฎทางสังคมโดยใช้สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันมาเขียนเป็น เรื่องราวให้เด็กสามารถจำได้ง่าย เพราะเรื่องราวทางสังคมจะลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง ไม่ให้เด็ก สับสน และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ทันที

3.6 ข้อจำกัดของเรื่องราวทางสังคม

1. รูปแบบของเรื่องควรมีระดับการใช้ภาษาที่แน่นอน เมื่อข้อมูลเข้าใจได้ง่ายอธิบายด้วยคำศัพท์นั้นๆ เด็กออทิสติกส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการทางภาษาช้า เด็กที่ใช้เรื่องราวทางสังคมควรบรรจุอยู่ในระดับที่จำความหมายของคำได้

2. เด็กไม่ควรถูกบังคับให้ได้ยินหรือถูกสอนด้วยสื่อการสอนที่สูงกว่าความเข้าใจทางภาษาของเด็ก

3. เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ปกครองต้องทำความเข้าใจกับหลักการใช้เรื่องราวทางสังคมต้องใช้อย่างไร ถึงจะได้ผล ถ้าใช้แค่ครั้งเดียวโดยไม่มีการทบทวน ก็คงได้ผลยาก แต่จะได้ผลดีมากถ้าใช้ก่อนเหตุการณ์จริง และจะเกิดขึ้นเพราะเด็กได้เตรียมตัวมาแล้ว ถ้าไปใช้ทีหลังจะคล้ายกับว่าเป็นการลงโทษเพราะเด็กได้สร้างพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกไปแล้ว (พวงเพชร พวงศีลธิ์. 2546: 47; อ้างอิงจาก Richard. 2000: 113 -114)

สรุปได้ว่า ข้อจำกัดของเรื่องราวทางสังคมนั้น อยู่ที่ตัวผู้เขียนว่าใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยของผู้ใช้แค่ไหนจึงจะเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ส่วนตัวของเด็กเองก็ควรที่ต้องการอ่านเรื่องราวทางสังคมด้วยความสนใจ หรือเด็กชอบอ่านโดยไม่มีการบังคับ ซึ่งหากเด็กโดนบังคับ หรือผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักในการใช้เรื่องราวทางสังคมแล้ว การนำไปใช้อาจได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์ และควรนำไปใช้ก่อนจะมีสถานการณ์จริงเกิดขึ้นจึงจะได้ผลที่ดี

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคม

พวงเพชร พวงศีลธิ์ (2546: 80) ได้ศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม เป็นนักเรียนชายจำนวน 2 คน โดยใช้การวิจัยแบบ A-B-A-B design ผลการทดลองพบว่า เด็กออทิสติกทั้งสองคนมีทักษะทางสังคมในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นดีขึ้น

คุทเลอร์; และคณะ (Kuttler, Myles; & Carlson.1998) ทดลองใช้ชุดวิธีเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมแบบสื่อทางสายตา (Visual schedule) กับเด็ก 1 คน โดยใช้วิจัยแบบ A-B-A-B design เพื่อแก้ไขการแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวของเด็กออทิสติก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวัน ผลทดลองพบว่า เด็กลดพฤติกรรมฉุนเฉียวลง

นอร์ริส; และเดททิลโล (Norris; & Dattilo. 1999: ERIC) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้เรื่องราวเกี่ยวกับสังคม ในการช่วยเหลือทักษะทางสังคมให้แก่เด็กออทิสติก เพศหญิงอายุ 8 ขวบ

คนหนึ่งเรียนอยู่ชั้น ป.2 ผลการศึกษาพบว่าความช่วยเหลือด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมเมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ที่ไม่เหมาะสมของเด็กคนนี้ลดลง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

4.1 ความหมายของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว หมายถึง การวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียวซึ่งปกติใช้ในการแพทย์แต่การศึกษาพิเศษนำมาใช้ เป็นรูปแบบของการวิจัยอย่างหนึ่ง ที่มีกระบวนการวิจัยครบถ้วนตามกระบวนการวิจัยทุกประการ แต่มีกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างจำกัด อาจใช้ตัวอย่างคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ (2 คน หรือ 3 คน หรือมากกว่า) (ผดุง อารยะวิญญู. 2546: 48)

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว หรือ Small N Design หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการทดลองในทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งมีใช้มานานก่อนการทดลองรายกลุ่ม เป็นการวิจัยกับตัวอย่างรายเดียวและทำซ้ำๆ หลายครั้งมากกว่าจะทำการทดลองเป็นกลุ่ม เพราะการทดลองรายกลุ่มนั้นจะใช้เวลาน้อยกว่า แต่ต้องพึงพาสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. 2543: 206; อ้างอิงจาก Goodwin.1995: 206)

ได้ให้ความหมายการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว หมายถึง การทดลองที่การวัดผลซ้ำๆ ในตัวอย่างที่ทำการศึกษาเพียงคนเดียว ซึ่งหมายถึง $N = 1$ ในการวัดตัวแปรตามซ้ำๆ ผลจากการวัดอาจเป็นคะแนนหรือค่าเฉลี่ยในแต่ละสภาวะ มักใช้ในการศึกษาทางจิตวิทยา การศึกษาลักษณะทางคลินิกของคนที่ซึ่งมีอาการเฉพาะแต่ละราย การปรับพฤติกรรมหรือการศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจกรรมของเด็ก (พวงเพชร ชูวงศ์สิทธิ์. 2546: 48; อ้างอิงจาก Heiman. 1995: 332)

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว หมายถึง รูปแบบการทดลองซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล อาจเรียกว่า Single Case Design ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีมากกว่า 1 คน ปกติมี 3 – 8 คน การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมักใช้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) และใช้ในการศึกษาการปรับพฤติกรรม การศึกษา กระบวนการจิตสรีระวิทยา (Psychophysiological Process) รวมทั้งการรับรู้ความรู้สึกและการรับรู้ (Sensation and Perception) (พวงเพชร ชูวงศ์สิทธิ์. 2546: 48; อ้างอิงจาก Leary. 1995: 302)

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ใช้กันมากในการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เพื่อต้องการดูความก้าวหน้าของตัวอย่างที่ศึกษาเป็นรายบุคคล เมื่อได้รับการบำบัดด้วยโปรแกรมความช่วยเหลือต่างๆ ที่เฉพาะเจาะจง การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวเป็นการวัดตัวแปรตามซ้ำๆ

ในช่วงระยะก่อนให้ตัวแปรอิสระ ขณะให้ตัวแปรอิสระและหลังจากให้ตัวแปรอิสระ ซึ่งตามปกติแล้ว ตัวแปรอิสระคือ การให้การช่วยเหลือ ตัวแปรตามคือ สภาพความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล (Stocks. 2002: Online)

สรุปได้ว่า การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว หมายถึง การวิจัยรูปแบบหนึ่งที่มี กระบวนการวิจัยครบถ้วน ตามกระบวนการวิจัยทุกประการ แต่มีกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวหรือหลายคนก็ได้ ใช้ในการศึกษาด้านการปรับพฤติกรรม ด้านจิตวิทยา และการศึกษาทางคลินิก

4.2 ลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว

1. มีตัวอย่างรายเดี่ยว (Single Subject) หรือจำนวนน้อยราย ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. การจัดกระทำ คือ วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการปรับพฤติกรรม ซึ่งอาจปรับที่ตัวบุคคล โดยตรง ปรับที่สภาพแวดล้อมหรือทั้งสองอย่าง
3. การศึกษาผล (ประสิทธิภาพของวิธีการปรับพฤติกรรมที่ทำการทดลองใช้) ไม่ใช้การเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (Control Group) แต่ใช้การสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลนั้น พฤติกรรมที่จะสังเกตนี้จะต้องถูกนิยามให้ชัดเจนและทำการสังเกตได้ชัดเจน
4. ก่อนการทดลองปรับพฤติกรรม ผู้วิจัยจะทำการสังเกตหลายครั้งจนเกิดเส้นฐานของพฤติกรรม (Baseline) ซึ่งจะใช้เพื่อการเปรียบเทียบกับแนวโน้มของพฤติกรรมเดียวกัน หลังการทดลองปรับพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งการสังเกตซ้ำหลายครั้งทั้งก่อนและหลังการจัดกระทำ เป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการทดลองเฉพาะราย
5. การตัดสินใจว่าวิธีการปรับพฤติกรรมนั้น การจัดกระทำ ได้ผลหรือไม่ไม่ได้ขึ้นกับการใช้สถิติเป็นหลัก แต่ใช้การพิจารณาจากภาพการเปลี่ยนแปลงซึ่งแสดงด้วยแผนภูมิ (Graph) ประกอบการพิจารณาอื่นๆ
6. สถิติที่นำเสนอเป็นสถิติที่ไม่สลับซับซ้อน การนำเสนอข้อมูลมักใช้กราฟเส้นนำเสนอว่ามีพัฒนาเพิ่มอย่างไร โดยให้แกน x เป็นช่วงเวลาที่วัดพฤติกรรมช่วงเท่าๆ กัน เช่น ทุกวันหรือทุกสัปดาห์และให้แกน y เป็นคะแนนที่ได้จากการวัดตัวแปรตาม ซึ่งต้องใช้วิธีการวัดเหมือนกันตลอดการวิจัย
7. ผลการทดลอง มุ่งใช้จำกัดเฉพาะรายที่ทดลองหรือรายที่มีสภาพพื้นฐานและเงื่อนไขทางสภาวะแวดล้อมใกล้เคียงกันเท่านั้น (ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล. 2543: 206-207; อ้างอิงจาก Goodwin. 1995: 315 – 316)

สรุปได้ว่า ลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว นั้นใช้กลุ่มตัวอย่างน้อย หรือใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว ใช้วิธีการอย่างอย่างหนึ่งในการจัดกระทำ สถิติที่นำมาใช้ไม่สลับซับซ้อน และผลการทดลองมุ่งใช้จำกัดเฉพาะเรื่องที่ทดลองเท่านั้น

4.3 หลักการควบคุมการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

การควบคุมเป็นองค์ประกอบของการทดลองทุกรูปแบบ การควบคุม หมายถึง การควบคุมอิทธิพลของปัจจัยแทรก (Rival Variables) ที่จะร่วมมืออิทธิพลต่อผลการทดลองนักวิจัย ต้องการสรุปว่า วิธีการปรับพฤติกรรม (Treatment) ที่ได้ทดลองใช้นี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ พฤติกรรมของผู้รับการทดลองเปลี่ยนไป

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว เป็นการทดลองเฉพาะราย ใช้วิธีการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบในคนๆ เดียว ไม่ใช่การเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ดังเช่น การทดลองรายกลุ่ม การหารูปแบบของพฤติกรรม หรือเส้นฐานพฤติกรรม (Baseline) ก่อน การให้การจัดกระทำ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการเปรียบเทียบกับเส้นแนวโน้มพฤติกรรมหลังการจัดกระทำ

เหตุผลของการใช้เส้นฐานคือ เส้นฐานสามารถบอกรูปแบบพฤติกรรมจากการสังเกต หลายครั้งจนเป็นแนวโน้มหรือตัวแทนของพฤติกรรมตามธรรมชาติที่ค่อนข้างคงที่ จึงเชื่อถือได้ มากกว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้ง ซึ่งอาจจะไม่ใช่ตัวแทนของ พฤติกรรมของคนๆ นั้น (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. 2543: 208; อ้างอิงจาก Goodwin. 1995: 315–316)

สรุปได้ว่า การควบคุมนั้นเป็นองค์ประกอบของการวิจัยทุกรูปแบบ แต่หลักเกณฑ์ในการควบคุมการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว นั้นใช้วิธีการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการใช้ เส้นฐานในการดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม

4.4 รูปแบบของการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว

รูปแบบของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีหลายชนิด แต่ในที่นี้จะขอเสนอเพียง 2 แบบ คือ AB Design และ A-B-A Design

1. AB Design เป็นรูปแบบพื้นฐาน มีองค์ประกอบง่ายๆ คือ

1.1 A หมายถึง ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (Baseline Phase) เป็นระยะการสังเกต พฤติกรรมก่อนการทดลองปรับ

1.2 B หมายถึง ระยะของการทดลองปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Intervention or Treatment Phase) การนำเสนอข้อมูลโดยใช้แผนภูมิ (Graph) จะช่วยให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้ง่ายขึ้นกว่าการใช้ตารางข้อมูล โดยมีหลักการเขียนแผนภูมิคือ

2.1.1 ช่วงระยะเส้นฐาน (Baseline Phase) กับระยะที่ให้การจัดกระทำ (Intervention Phase) แบ่งแยกโดยเส้นประ

2.1.2 เส้นกราฟระหว่างจุดของข้อมูล (Data Points) จะไม่เชื่อมต่อกันระหว่างระยะทั้งสอง

ปัญหาของรูปแบบ AB คือ ข้อสรุปของผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมยังไม่ชัดเจน เพราะยังไม่อาจยืนยันได้ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นผลจากวิธีที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อาจมีผลจากปัจจัยแทรกอื่นๆ หรือ อิทธิพลจากพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก (ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล. 2543: 208-209 ; อ้างอิงจาก Goodwin.1995: 315 – 316)

2. ABA Design เป็นรูปแบบการถอดถอน (Withdrawal Design) แรงเสริม (วิธีการที่ทดลองใช้เป็น Treatment) แล้วทำการสังเกตว่า พฤติกรรมจะกลับมาเหมือนเดิมก่อนให้แรงเสริมหรือไม่ ถ้ากลับ มาเหมือนเดิมแสดงว่า แรงเสริมนั้นช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้จริง กล่าวคือเมื่อไม่มีการจัดกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ก็ไม่เกิด

A_1 คือ ระยะเส้นฐานพฤติกรรม

B_1 คือ ระยะการทดลองปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

A_2 คือ ระยะถอดถอนหยุดให้ Treatment

การวิเคราะห์ข้อมูลไม่มีความจำเป็นในการใช้สถิติวิเคราะห์ โดยทั่วไปใช้การพรรณนา ก็เพียงพอแล้ว ที่ใช้กันมากที่สุดคือ การแสดงด้วยแผนภูมิซึ่งสามารถบอกได้ว่ามี การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ (Lehman. 1991: 509 - 512)

สรุปได้ว่า รูปที่ได้นำเสนอทั้งแบบ AB Design และ ABA Design ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยส่วนใหญ่จะใช้แผนภูมิ (Graph) ในการนำเสนอข้อมูลเพราะช่วยให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของ พฤติกรรมได้ง่ายขึ้นกว่าการใช้ตารางข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลมีดังนี้

1. การศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว จะไม่ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมือน การทดลองกลุ่ม จะวิเคราะห์ข้อมูลในแนวทางเชิงบรรยายโดยใช้แผนภูมิเป็นหลัก (Graphical Analysis) หรือ (Visual Inspection)

ในการทดลองปรับปรุงพฤติกรรมกับนักเรียนกลุ่มเล็กตามแบบของ Small N Design จะมีการใช้สถิติในกลุ่ม Non – Parametric ซึ่งเป็นสถิติง่ายๆ ที่ไม่มีความยุ่งยาก เช่น Sign Test และ Mann – Whitney U Test ใช้เพื่อทดสอบนัยสำคัญของ การจัดกระทำในระดับกลุ่ม และถ้าเสริมด้วยการแสดงแผนภูมิข้อมูลเฉพาะราย ก็จะทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล

2. การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนภูมิ แผนภูมิที่แสดงพฤติกรรมทั้งช่วง เส้นฐาน และช่วงการจัดกระทำ สามารถนำเสนอข้อมูลดังนี้

2.1 ทำให้เห็นผลการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายคน โดยดูว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (Abrupt Change) หรือไม่สังเกตจากเส้นฐาน กับ การจัดกระทำ ห่างกันแบบขั้นบันได

2.2 ให้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในกรณีที่ทดลองกับนักเรียน 2 – 3 คน โดย นำข้อมูลพฤติกรรมของแต่ละคนลงกราฟ โดยแยกเส้นกราฟแต่นำเสนอบนแกนเดียวกัน ทำให้ทราบว่าการปรับปรุงพฤติกรรมใช้ได้ผลเพียงใดกับนักเรียนแต่ละราย

2.3 ให้ข้อมูลภาพรวมของกลุ่ม ในกรณีที่เป็นการทดลองกลุ่มเล็ก (Small N Design) เช่น ทดลองกับนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมคล้ายกัน 6 ราย อาจนำเสนอผลการทดลองด้วยแผนภูมิข้อมูลทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ในกรณีที่นำเสนอรายกลุ่ม อาจใช้ค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมของทุกคน

2.4 แสดงเส้นแนวโน้มของพฤติกรรม (Trend Line) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ก่อน - หลังการรักษา) จะชัดเจนขึ้นถ้าใช้วิธีการหาเส้นแนวโน้มของพฤติกรรมจากแผนภูมิข้อมูล (ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคลกุล. 2543: 212 – 214; อ้างอิงจาก Wilson. 1995: 82)

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ของการศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว ไม่ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมือนการทดลองกลุ่ม จะวิเคราะห์ข้อมูลในแนวทาง เติบโตบรรยาย โดยใช้แผนภูมิเป็นหลัก โดยการบรรยายนั้นจะบรรยายถึงผลของพฤติกรรม แล้วนำมาเปรียบเทียบระหว่างบุคคล และบรรยายถึงแนวโน้มของพฤติกรรมอย่างชัดเจน

4.6 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว

ได้กล่าวถึง การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว และการทดลองรายกลุ่ม มีข้อดี และข้อจำกัดต่างกัน สำหรับการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

1. ข้อดีของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว

1.1 ผลการวิจัยเฉพาะรายให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงเฉพาะกรณี ตามปกติเมื่อทำการทดลองรายกลุ่มข้อมูลที่วัดได้จะนำมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งข้อมูลรายเฉลี่ยเช่นนี้ ไม่อาจให้ภาพที่เที่ยงตรงของพฤติกรรมทุกรายในกลุ่มนั้น

1.2 การวิจัยเฉพาะรายใช้กับกรณีที่ไม่พบบ่อยเช่น กลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กสมาธิสั้น ซึ่งจะมีปัญหาเฉพาะตัวและมีจำนวนน้อยราย

1.3 รูปแบบการวิจัยเฉพาะรายมีความยืดหยุ่นการจัดกระทำ ที่จะให้จะไม่ใช้วิธีการที่เหมือนกันทุกประการในทุกรายที่ศึกษา จะแตกต่างกันไปขึ้นกับแต่ละราย รวมทั้งวิธีการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูล ก็อาจปรับให้เหมาะสมได้

1.4 ผลการของการวิจัย (ประสิทธิภาพของวิธีการปรับพฤติกรรม) ไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง (N) ต่างจากในกรณีของการทดลองรายกลุ่ม ซึ่งยิ่งคนจำนวนมาก โอกาสที่จะพบความแตกต่างใน “ทางสถิติ” จะยิ่งมาก ซึ่งอาจไม่ใช่ความแตกต่างในทางปฏิบัติ (Practical Significant) กรณีดังกล่าว การพึ่งพาสถิติจึงไม่ได้หมายความว่า จะก่อให้เกิดความมั่นใจได้

1.5 จรรยาบรรณในการวิจัยในการทดลองรายกลุ่ม การให้หรือไม่ให้การจัดกระทำ เป็นการจำกัดหรือลดรอนสิทธิของนักเรียนบางราย แต่ในกรณีการทดลองเฉพาะราย ปัญหาเช่นนี้ยังคงมีแต่น้อยกว่าเพราะ Treatment ที่ให้จะเฉพาะเจาะจงและเหมาะสมกับบุคคล (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล 2543: 207 ; อ้างอิงจาก MC Burney. 1994: 278-281)

2. ข้อจำกัดของการทดลองเฉพาะราย มีดังนี้

2.1 การสรุปผลของการรักษาทำได้ยากถ้าในระยะเส้นฐานมีแนวโน้มของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือพฤติกรรมไม่มีความคงที่ ในกรณีที่พฤติกรรมระยะเส้นฐานไม่คงที่มีแนวทางแก้ไข คือ

2.1.1 พยายามหาสาเหตุและควบคุมตัวแปรอื่นๆ ให้ได้

2.1.2 คอยจนกว่าพฤติกรรมคงที่

2.1.3 ทำข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย

2.2 มีความเที่ยงตรงภายนอกจำกัด แต่อาจใช้การรักษาเฉพาะนี้ไปอ้างอิงคนอื่นได้ ถ้ามีการออกแบบเป็นการวิจัยแบบหลายเส้นฐาน หรือ Single Group ของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ไม่เหมาะสมในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายๆ ตัว (พวงเพชร พวงศลิทธิ. 2546: 58; อ้างอิงจาก Shaughnessy, Zechmeister; & Zechmeister. 2000: 350 - 367)

สรุปได้ว่า การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีข้อดีคือ ได้ข้อมูลเที่ยงตรงเฉพาะกรณี ใช้ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งมีปัญหเฉพาะตัว รูปแบบการวิจัยมีการยืดหยุ่นปัญหาจรรยาบรรณในการวิจัยมีน้อย ข้อจำกัดคือ การสรุปผลทำได้ยากถ้าพฤติกรรมระยะเส้นฐานไม่คงที่มีความเที่ยงตรงภายนอกจำกัด และไม่เหมาะสมในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายๆ ตัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การบันทึกและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีดำเนินการทดลอง
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสติปัญญาปกติและไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสติปัญญาปกติและ ไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จากโรงเรียนตรังเกียรติคุณมหารัชมงคล อำเภอกำแพง จังหวัดสตูล จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีวิธีการคัดเลือกดังนี้ (อัจฉรา นาคทรัพย์. 2546: 42-43)

ขั้นที่ 1 ใช้แบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

คัดเลือกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เลือกมาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู (2523) ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสำรวจโดยใช้ มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีคำถาม 50 ข้อ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเด็กแต่ละคน ครูจะตั้งรู้จักและคุ้นเคยกับเด็กเป็นอย่างดี โดยสังเกตเด็กติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน แบบสำรวจนี้ใช้กับ

เด็กที่มีอายุ 6-12 ปี สํารวจปัญหาของเด็กใน 5 ด้านใหญ่ ๆ และ 25 ด้านย่อย คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหวและพฤติกรรม

หลังจากกรอกแบบสํารวจแล้วให้นำข้อมูลมาบันทึกลงกราฟเพื่อหาระดับความสามารถของเด็กดังนี้ หากเส้นกราฟตกในช่องเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 1-3 ตั้งแต่ 1 ด้านย่อยขึ้นไปถือว่าเด็กมีปัญหาในการเรียน แต่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนนี้อาจเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ก็ได้อ จึงต้องทดสอบในขั้นที่ 2 ต่อไป

ขั้นที่ 2 ประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา

ประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาของเด็กที่ได้รับการคัดแยกแล้ว โดยนำเด็กที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปรับการประเมินจากบุคลากรที่ได้รับการอบรมการใช้แบบประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา ซึ่งหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ให้การอบรม แบบประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญหานี้เป็นแบบทดสอบความสามารถทางเชาว์ปัญญาสำหรับเด็กอายุ 2-15 ปี สร้างขึ้นโดยฝ่ายจิตวิทยากรมสุขภาพจิต มีค่าความเชื่อมั่น 90% (กระทรวงสาธารณสุข. 2538) (พิจารณาว่าเด็กมีปัญหาทางการเรียนรู้หรือไม่ หากเด็กมีระดับสติปัญญาหรือ IQ เท่ากับ 90 หรือมากกว่า แต่มีปัญหาจากข้อ 1 ก็สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ แต่หากระดับสติปัญญาต่ำกว่า 90 อาจเป็นเด็กเรียนช้า และหากระดับสติปัญญาต่ำกว่า 70 อาจเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา)

ขั้นที่ 3 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยเลือกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันขณะอยู่ในโรงเรียนมาทดสอบ ตรวจสอบแบบทดสอบ นำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณา โดยพิจารณาว่าหากไม่ได้รับความช่วยเหลือแล้ว เด็กไม่สามารถปฏิบัติตน หรือวางตัวได้อย่างเหมาะสมในขณะอยู่ร่วมกับเพื่อนในโรงเรียน และอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมด้วย จึงตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ขั้นที่ 4 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และครูประจำชั้น รวมทั้งครูประจำวิชา

เชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ ให้ผู้ปกครองกรอกแบบการซักประวัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กมากที่สุด สัมภาษณ์ครูประจำชั้น หรือครูประจำวิชา เกี่ยวกับลักษณะการอยู่ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และในโรงเรียน

ขั้นที่ 5 นำรายชื่อเด็กที่ได้รับการตัดสินใจว่ามีปัญหาในการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน โดยเลือกจากเด็กที่มีปัญหารุนแรงหรือมีพฤติกรรมที่ความถี่บ่อยที่สุด

เด็กคนที่ 1 เป็นนักเรียนชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 คัดแยกโดยใช้แบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้านของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู มีระดับสติปัญญา = 92.9 โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติแบบเต็มเวลา ไม่มีครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้

เด็กเป็นคนพูดน้อย ก่อนเข้าเกร ดื้อเงียบ เมื่อถูกเพื่อนกระซำเข้าเข้าแหย่จะโมโหง่าย และตอบโต้เพื่อนโดยการตบตี เด็กรู้สึกสนุกสนานหากครูทำโทษเพื่อน เด็กรู้สึกชอบใจและอยากจะทำโทษเสียเอง เวลาเรียนไม่ค่อยสนใจครูพูด มักทำอะไรตามใจตนเอง ชอบแกล้งเพื่อนโดยการเอาสมุดหรือหนังสือตีศีรษะเพื่อน เอาปากกาหรือดินสอสะกิดเพื่อน ให้เพื่อนหันมามอง และต้องการชวนเพื่อนเล่น ดึงเก้าอี้ ให้เพื่อนล้ม เอาเท้าเหยียบไปได้โต๊ะเพื่อต้องการเตะขาเพื่อน ชอบหนีเรียน ไม่ค่อยทำงานส่งครูตรวจ และมักจะไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ความสามารถปัจจุบัน เขียนตามคำบอกได้ เขียนผิดเป็นบางคำ มีความจำดี อ่านคำยากได้แต่ออกเสียงผิดเป็นบางคำ บวกลบเลขได้ คุณและหาวิธีโจทย์ปัญหาที่ไม่ซับซ้อนได้

ปัญหาที่สำคัญของเด็กคนนี้เป็น การตีเพื่อนด้วยการใช้มือ ปากกา สมุด หรือดินสอ หากไม่พอใจเพื่อน และการไม่รู้จักรulesพลิตธิของผู้อื่น หมายถึง นักเรียนยืมของของเพื่อนไม่เป็น หากต้องการยืมของของเพื่อน เด็กจะไม่ขอแต่จะดึงมาใช้ทันที ผู้วิจัยได้ทำการคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้านของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู พบว่าเด็กมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมมากเป็นอันดับ1 และรองลงมาคือปัญหาทางด้านคณิตศาสตร์

เด็กคนที่ 2 เป็นนักเรียนชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 คัดแยกโดยใช้แบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้านของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู มีระดับสติปัญญา = 97.3 โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติแบบเต็มเวลา ไม่มีครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้

เป็นคนพูดมาก สนุกกับเพื่อนกลุ่มเดิม ๆ เมื่อเจอครูในโรงเรียนเด็กมักจะเดินทำเสียงดังแปลก ๆ ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่สุภาพ เช่น เอ้อก ๆ แหวะ ๆ เพื่อต้องการให้ครูหันไปมอง ถ้าเดินสวนทางกับครูเข็ดหน้าทำตัวอและแกว่งแขนไปมาจนกว่าครูจะเดินผ่านไป เวลาเรียนในห้องเรียนจะไม่สบตาครู หากครูซักถามจะไม่ตอบคำถามครู แต่จะส่งเสียงดังเป็นการอุทานขึ้นมาเป็นบางครั้ง เช่น เปื่อไวย! น่าเปื่อจัง! ชี้คร้านไวย! เป็นต้น จนเพื่อน ๆ หันมามอง หรือหากนั่งกับเพื่อนข้าง ๆ ก็จะไม่

และเล่นกันเสียงดัง จนเพื่อน ๆ เกิดความรำคาญ บางคนอาจเสียสมาธิขณะนั่งเรียน เวลาพูดกับเพื่อน มักใช้คำแทนเพื่อนว่า “มึง” และจะแทนตัวเองว่า “กู” ไม่มีความรับผิดชอบงานที่สั่ง และขาดเรียนบ่อย

ความสามารถปัจจุบัน เขียนตามคำบอกได้ เขียนคำยากผิดบ้างเป็นบางครั้ง คำอ่านคำง่าย ๆ ได้ถูกต้อง อ่านคำยากได้แต่มีบางคำที่นักเรียนอ่านผิด บวก-ลบ เลขได้ คุณและหารเลขที่ไม่ซับซ้อนได้

ปัญหาที่สำคัญของเด็กคนนี้คือ ไม่รู้วิธีที่จะพูดคุยกับครูหรือทักทายครู ใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สุภาพกับเพื่อนเสมอ ๆ ผู้วิจัยได้ทำการคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้านของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู พบว่าเด็กมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมมากเป็นอันดับ 1 และรองลงมาคือมีปัญหาด้านคณิตศาสตร์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. **เรื่องราวทางสังคม** ซึ่งใช้ในการฝึกทักษะทางสังคมแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 2 เรื่อง
2. **แผนการสอน** แผนการสอนเรื่องราวทางสังคม จำนวน 2 แผน
3. **แบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้** ใช้แบบบันทึกพฤติกรรมแบบความถี่ ในการบันทึกพฤติกรรมทั้ง 2 พฤติกรรม คือ การทำร้ายเพื่อน และการพูดจาไม่สุภาพ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 เรื่องราวทางสังคม

ที่ใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นตอนในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่ใช้ในการวิจัย

จากภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทาง และสร้างกรอบในการสร้างเรื่องราวทางสังคม เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
2. สร้างเรื่องราวทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยเขียนเรื่องราวทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีภาพการ์ตูนและคำบรรยายประกอบ จำนวน 2 เรื่อง
3. นำเรื่องราวทางสังคมที่ใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ผู้วิจัยนำเรื่องราวทางสังคมในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน (ดังรายนามภาคผนวก ก หน้า 67) ตรวจสอบความเหมาะสม และ

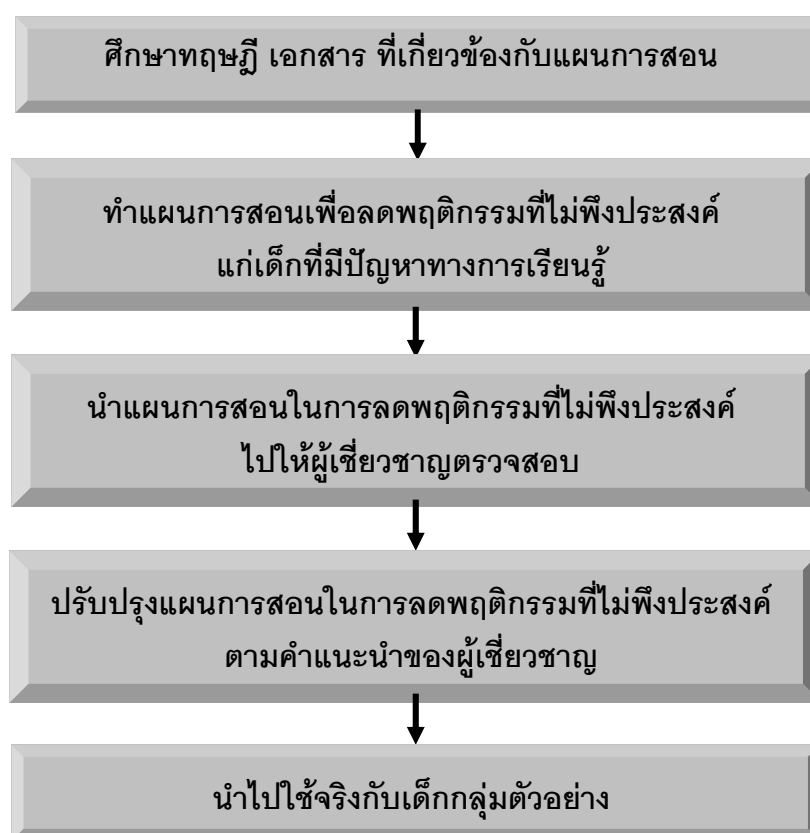
ให้คำแนะนำในการสร้างเรื่องราวทางสังคมแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4. ปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

5. นำเรื่องราวทางสังคมที่ช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้นำเรื่องราวทางสังคมที่ช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคมในการลดพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.2 แผนการสอน

ที่ใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนที่ใช้ในการวิจัย

จากภาพประกอบ 3 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทาง และสร้างกรอบในการสร้างแผนการสอน เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2. สร้างแผนการสอนเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยเขียนแผนการสอนเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีภาพการ์ตูนและคำบรรยายประกอบ จำนวน 2 เรื่อง

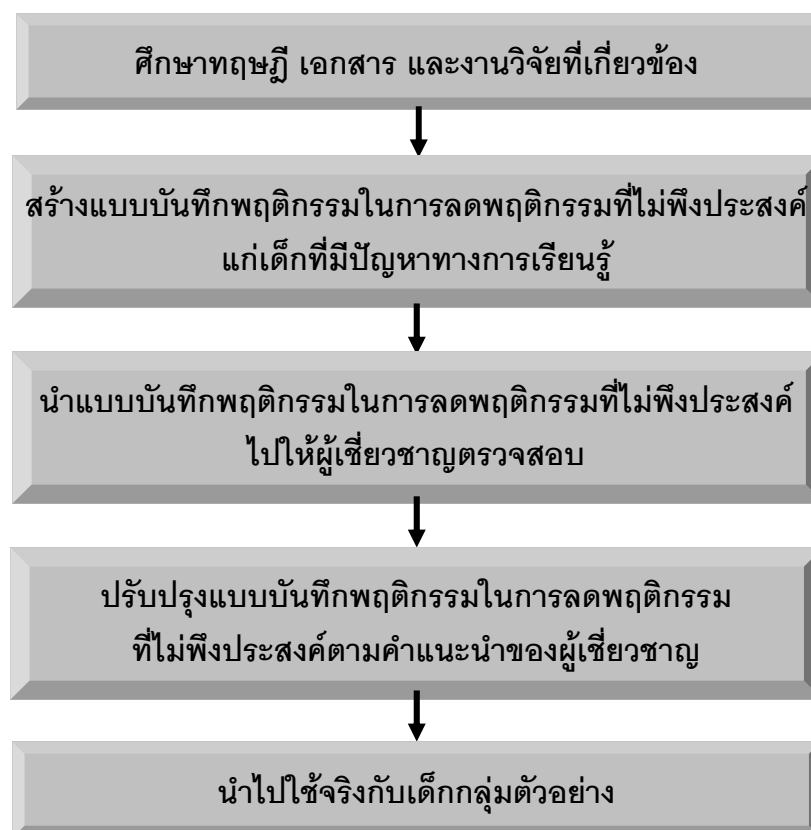
3. นำแผนการสอนที่ใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ผู้วิจัยนำแผนการสอนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน (ดังรายนามภาคผนวก ก หน้า 67) ตรวจสอบความเหมาะสม และให้คำแนะนำในการเขียนแผนการสอนแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4. ปรับปรุงแผนการสอน ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแผนการสอนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

5. นำแผนการสอนที่ใช้ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแผนการสอนที่ใช้ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการสอนในการลดพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.3 แบบบันทึกพฤติกรรม

ที่ใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรม

จากภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทาง และสร้างกรอบในการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
2. สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมเพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมเพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
3. นำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ผู้วิจัยนำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน (ดังรายนามภาคผนวก ก หน้า 67) ตรวจสอบความเหมาะสม และให้คำแนะนำในการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรม

4. ปรับปรุงแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

5. นำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาผลการใช้แบบบันทึกพฤติกรรม

การสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
2. เลือกวิธีที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยการสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายและบันทึกลงในแบบบันทึก ใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบความถี่ (Frequency Recording) ในการสังเกตผู้วิจัยได้ฝึกผู้ร่วมสังเกต จำนวน 1 คน และได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรตามเป็นอย่างดี ซึ่งใช้ผู้ร่วมสังเกตรวมผู้วิจัยด้วยแล้วรวมเป็น 2 คน

ตัวอย่างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

แบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนตรังเกียรติคุณมหารัชมิ่ง อำเภอนาทม จังหวัดสตูล

ตัวอย่างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

แบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550
 โรงเรียนตรีกียะตุลอมมะห์ อำเภอกำแพง จังหวัดสตูล

คนที่ 1 สัปดาห์ที่ 1

ชื่อผู้ถูกสังเกต _____ เด็กคนที่ 1 _____

ชื่อผู้สังเกต _____ นางจารุณี เด็นจิ _____

สถานที่ _____ ในห้องเรียน _____

พฤติกรรมที่สังเกต _____ การทำร้ายเพื่อน _____

เวลาที่ใช้ในการสังเกต 08.30-09.00 น. _____

วัน / เดือน / ปี	ความถี่ของพฤติกรรม	รวม
3 / 7 / 49	////////	9
4 / 7 / 49	////////	7
5 / 7 / 49	////////	10
6 / 7 / 49	////////	8
7 / 7 / 49	////////	7

ภาพประกอบ 5 ตัวอย่างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

การสังเกตพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตทำการศึกษาพฤติกรรมเป้าหมายและคำนิยามศัพท์ของพฤติกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน
2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกต ฝึกทำการสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายในเด็กคนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกต ทำการฝึกการสังเกตจนกว่าจะได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต 80% ขึ้นไป

วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability) โดยใช้วิธีหาค่ารวม (Gross Method) โดยผู้สังเกตแต่ละคนต่างบันทึกพฤติกรรมลงในแบบบันทึก เช่น

ผู้สังเกตคนที่ 1 บันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมด 13 ครั้ง

ผู้สังเกตคนที่ 2 บันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมด 11 ครั้ง

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกตคือ

$$\text{ค่าความเชื่อมั่น (IOR)} = \frac{\text{ค่าต่ำ} \times 100}{\text{ค่าสูง}}$$

ดังนั้นจากตัวอย่าง การหาค่าความเชื่อมั่น $= \frac{11}{13} \times 100 = 85\%$ ค่าความเชื่อมั่นที่ต้องการคือ ร้อยละ 80 ในตัวอย่างนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 85 ซึ่งหมายความว่า ทั้งสองคนบันทึกพฤติกรรมได้สอดคล้องกันถึงร้อยละ 85 ซึ่งถือว่าเพียงพอ

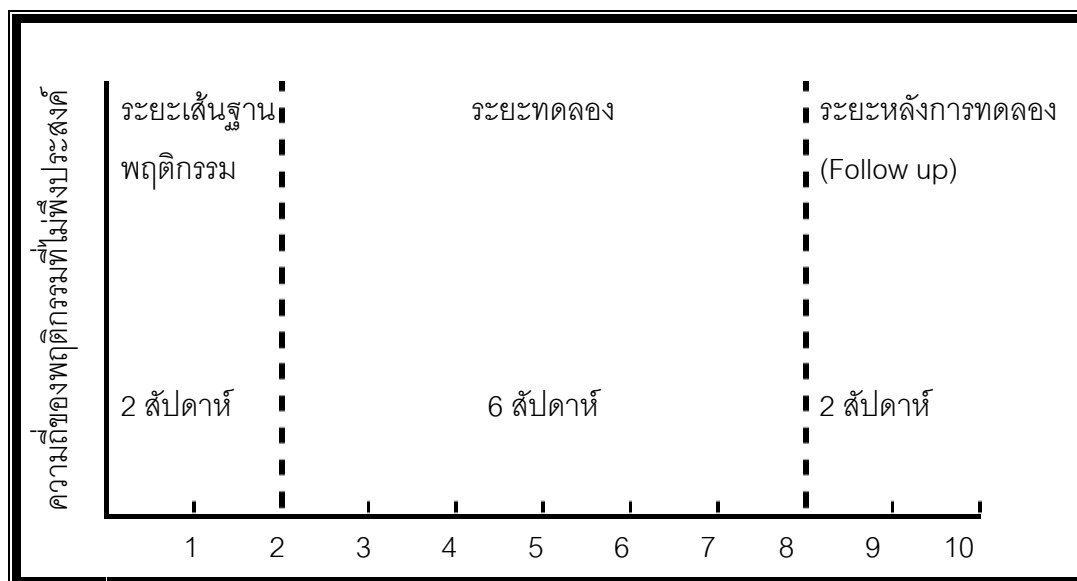
4. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณี ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิจัยทางการศึกษาพิเศษในแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ประเภทของการวิจัยแบบสลับกลับ ABA (Reversal Design) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เรื่องราวทางสังคม แบบแผนการทดลองรูปแบบนี้แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ มีขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 (A) ระยะเส้นฐานพฤติกรรม หาเส้นฐานพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2 ระยะเวลาที่ทำการสังเกตพฤติกรรม ระหว่างวันที่ 22 ตุลาคม 2550 – วันที่ 2 พฤศจิกายน 2550) เพื่อศึกษาพื้นฐานของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง โดยใช้เรื่องราวทางสังคมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นเวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3-8 ระยะเวลาที่ทำการทดลองใช้เรื่องราวทางสังคม ระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน 2550 – วันที่ 14 ธันวาคม 2550) ไขผลการสังเกตพฤติกรรมของแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในระยะทดลอง

ระยะที่ 3 (A) ระยะหลังการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9-10 ระยะเวลาที่ใช้หลัง การทดลอง ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2550 – วันที่ 28 ธันวาคม 2550) เพื่อติดตามผลของการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 6 แสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลองแบบสลับกลับ (ABA)

5. การบันทึกและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายและบันทึกลงในแบบบันทึก โดยการใช้การสังเกตและบันทึก การสังเกตแบบความถี่ (Frequency Recording) วิธีนี้คือ ผู้สังเกตจะเฝ้าสังเกตและนับจำนวนการเกิดของพฤติกรรมเป้าหมายว่า เกิดขึ้นกี่ครั้งในระยะเวลาที่กำหนด (ประเทือง ภูมิภทราคม. 2540: 76-77) ผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรม 2 สัปดาห์ จำนวน 10 วัน วันละ 30 นาที ระหว่างเวลา 08.30 ถึงเวลา 09.00 น.

สถานที่ที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรม

สถานที่ที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรม คือ ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงเวลาในการสังเกตพฤติกรรมจะเป็นเวลาเรียนคาบแรกของแต่ละวัน ซึ่งอยู่ในช่วงเวลา 08.30 – 09.00 น. ในห้องเรียนของนักเรียนจะเป็นห้องที่มีทั้งนักเรียนผู้ชายและนักเรียนผู้หญิง การจัดโต๊ะนั่งเรียนนั้น ผู้ชายทั้งหมดนั่งอยู่ฝั่งซ้ายมือครู และนักเรียนผู้หญิงนั่งอยู่ฝั่งขวามือของครูทั้งหมด โดยการนั่งเรียนไม่ได้จับคู่กันนั่ง ผู้ชายจะจัดโต๊ะเป็นหน้ากระดานเรียงสี่ (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 44 คน) นักเรียนชาย 30 คน และนักเรียนหญิง 14 คน ผู้ชายจัดโต๊ะได้ 5 แถว ส่วนผู้หญิงจัดโต๊ะนั่งเป็น หน้ากระดานเรียงสาม และจัดได้ 4 แถว รอบห้องเรียนจะมีรูปภาพต่าง ๆ เป็นการตกแต่งห้องเรียนด้วยฝีมือของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอง เพราะในโรงเรียนมีโครงการประกวดห้องเรียนทุก ๆ ภาคเรียน

6. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน และขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยคัดเลือก เพื่อ ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลองกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้
2. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้มาดำเนินการ ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้เรื่องราวทางสังคม
3. ดำเนินการทดลองใช้เรื่องราวทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการทดลอง ใช้เวลาสัปดาห์ละ 5 วัน (จันทร์-ศุกร์) วันละ 50 นาที ช่วงเวลาที่ทำ การทดลอง คือ เวลาก่อนเข้าเรียนตอนเช้า 20 นาที เวลาพักเที่ยง 20 นาที และเวลาหลังเลิกเรียนตอน เย็นเป็นการทบทวนอีก 10 นาที โดยทำการทดลองคนที่ 1 ใช้เวลาครั้งแรก และทำการทดลองคนที่ 2 ใช้เวลาครั้งหลัง และทำตลอดทุก ๆ ช่วงเวลาของการทดลอง (เช้า เที่ยง เย็น) และใช้ระยะเวลา ในการทดลอง 10 สัปดาห์
4. ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป้าหมายก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง
5. สรุปผลการวิจัย นำเสนอผลการทดลองเป็นแผนภูมิกราฟ แสดงการลด พฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม ใช้กราฟเส้นแบบ สลับ กลับ ABA (Reversal Design) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังการลดพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อ่านค่าเฉลี่ย และแสดงเป็นแผนภูมิ (Graph) วิเคราะห์ข้อมูลจากการ พิจารณาจากกราฟ (Visual inspection) (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล. 2543: 212; อ้างอิงจาก Alberto; & Troutman. 1995: 140–146, 198)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทาง การเรียนรู้หลังการสอน โดยใช้เรื่องราวทางสังคม และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้บันทึกและรวบรวมข้อมูลจำนวนความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทั้งก่อนการใช้เรื่องราวทางสังคมระหว่างการใช้เรื่องราวทางสังคม และหลังการใช้เรื่องราวทางสังคม แล้วนำเสนอแผนภูมิกราฟเป็นรายบุคคล โดยนำความถี่ที่ได้จากการสังเกตมาแสดงเป็นรายบุคคลและภาพรวมดังตาราง 1-3 และภาพประกอบ 7-9

ตาราง 1 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1

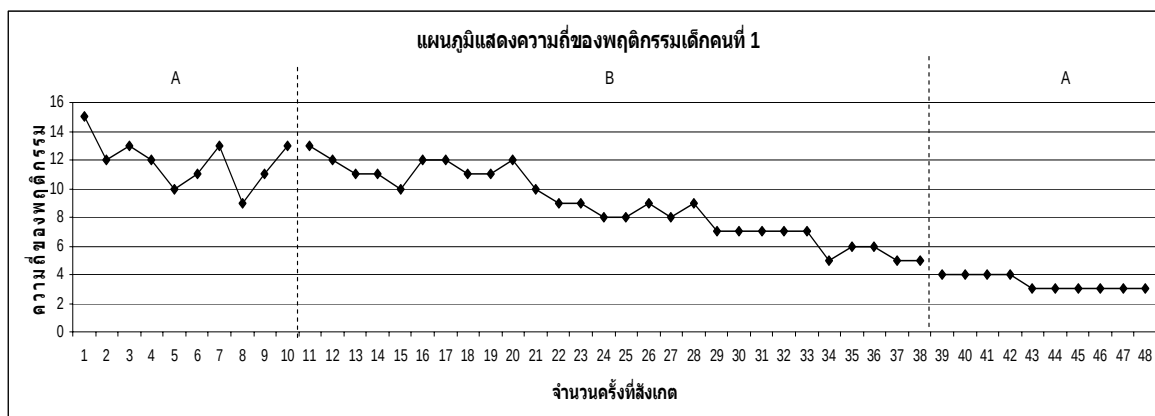
ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
1	15		
2	12		
3	13		
4	12		
5	10		
6	11		
7	13		
8	9		
9	11		
10	13		
ค่าเฉลี่ย	11.9		

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
11		13	
12		12	
13		11	
14		11	
15		10	
16		12	
17		12	
18		11	
19		11	
20		12	
21		10	
22		9	
23		9	
24		8	
25		8	
26		9	
27		8	
28		9	
29		7	
30		7	
31		7	
32		7	
33		7	
34		5	

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
35		6	
36		6	
37		5	
38		5	
ค่าเฉลี่ย		6.5	
39			4
40			4
41			4
42			4
43			3
44			3
45			3
46			3
47			3
48			3
ค่าเฉลี่ย			3.4

ภาพประกอบ 7 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1

จากตาราง 1 และภาพประกอบ 7 พบว่า เด็กคนที่ 1 ในระยะเส้นฐาน (A1) (สัปดาห์ที่ 1-2) ซึ่งทำการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 10 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีค่าความถี่เฉลี่ย 11.9 ครั้ง/วัน ในช่วงที่ใช้วิธีการจัดกระทำ (B) (สัปดาห์ที่ 3-8) ซึ่งใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 30 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ มีค่าความถี่เฉลี่ย 6.5 ครั้ง/วัน ในระยะระับการจัดกระทำ (A2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลองลดลงโดยมีค่าความถี่เฉลี่ยเป็น 3.4 ครั้ง/วัน

ตาราง 2 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2

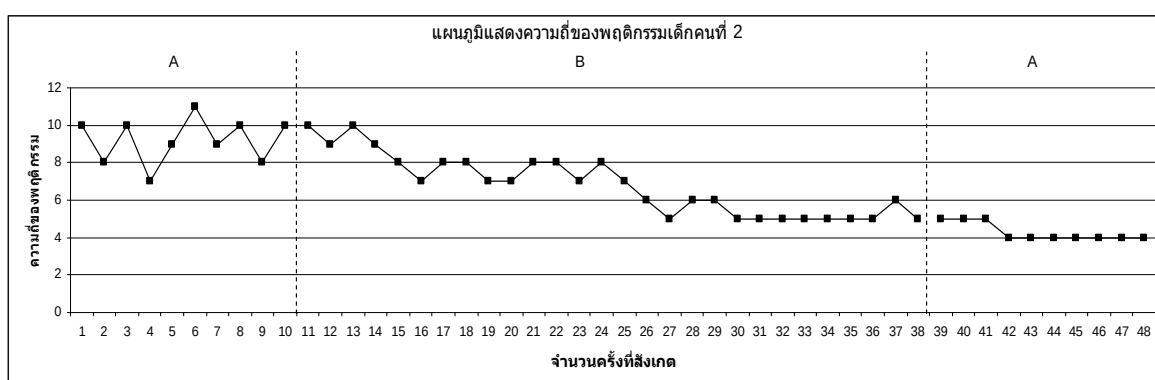
ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
1	10		
2	8		
3	10		
4	7		
5	9		
6	11		
7	9		
8	10		
9	8		
10	10		
ค่าเฉลี่ย	9.2		
11		10	
12		9	
13		10	
14		9	
15		8	
16		7	
17		8	
18		8	
19		7	
20		7	
21		8	
22		8	

ตาราง 2 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
23		7	
24		8	
25		7	
26		6	
27		5	
28		6	
29		6	
30		5	
31		5	
32		5	
33		5	
34		5	
35		5	
36		5	
37		6	
38		5	
ค่าเฉลี่ย		5	
39			5
40			5
41			5
42			4
43			4
44			4
45			4

ตาราง 2 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2		
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ	ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ	ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ
46			4
47			4
48			4
ค่าเฉลี่ย			4.3

ภาพประกอบ 8 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 2

จากตาราง 2 และภาพประกอบ 8 พบว่า เด็กคนที่ 2 ในระยะเส้นฐาน (A1) (สัปดาห์ที่ 1-2) ซึ่งทำการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 10 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีค่าความถี่เฉลี่ย 9.2 ครั้ง/วัน ในช่วงที่ใช้วิธีการจัดกระทำ (B) (สัปดาห์ที่ 3-8) ซึ่งใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 30 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ มีค่าความถี่เฉลี่ย 5 ครั้ง/วัน ในระยะระงับการจัดกระทำ (A2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลองลดลงโดยมีค่าความถี่เฉลี่ยเป็น 4.3 ครั้ง/วัน

ตาราง 3 ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 และคนที่ 2

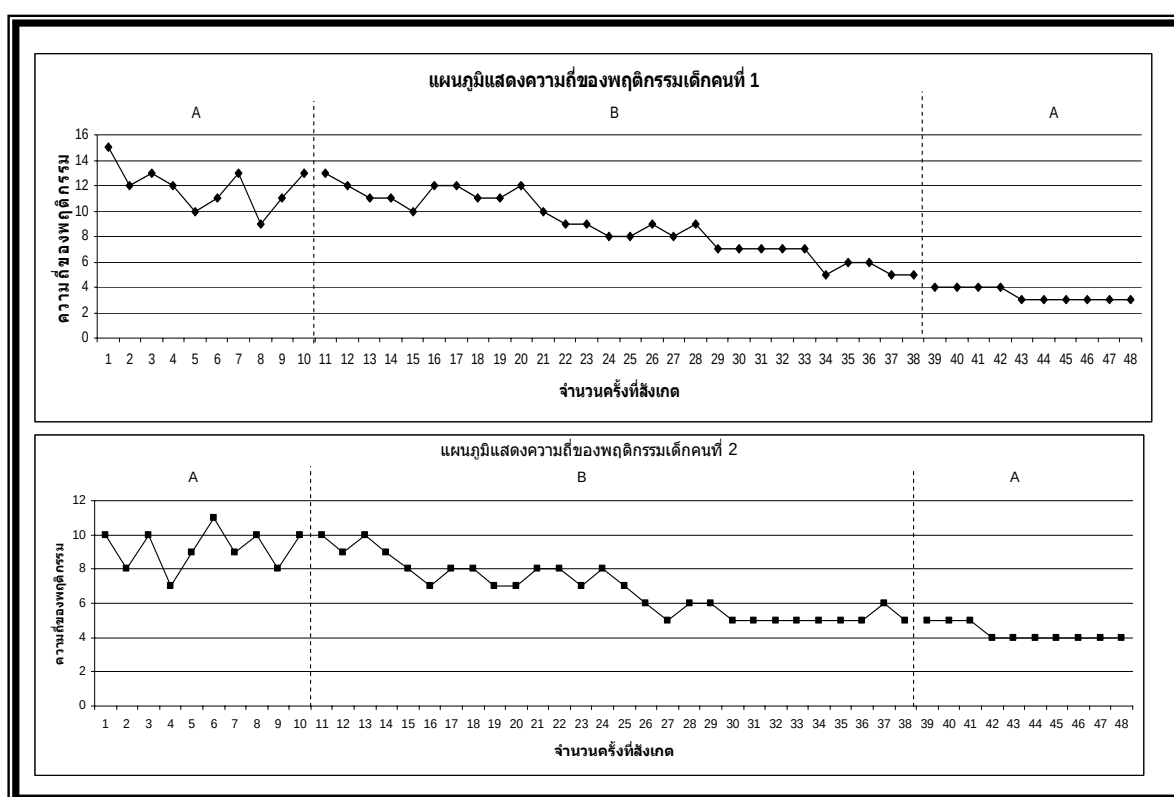
ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ		ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ		ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2
1	15	10				
2	12	8				
3	13	10				
4	12	7				
5	10	9				
6	11	11				
7	13	9				
8	9	10				
9	11	8				
10	13	10				
ค่าเฉลี่ย	11.9	9.2				
11			13	10		
12			12	9		
13			11	10		
14			11	9		
15			10	8		
16			12	7		
17			12	8		
18			11	8		
19			11	7		
20			12	7		
21			10	8		
22			9	8		

ตาราง 3 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ		ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ		ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2
23			9	7		
24			8	8		
25			8	7		
26			9	6		
27			8	5		
28			9	6		
29			7	6		
30			7	5		
31			7	5		
32			7	5		
33			7	5		
34			5	5		
35			6	5		
36			6	5		
37			5	6		
38			5	5		
ค่าเฉลี่ย			6.5	5		
39					4	5
40					4	5
41					4	5
42					4	4
43					3	4
44					3	4

ตาราง 3 (ต่อ)

ครั้งที่	ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
	ระยะที่ 1 ระยะก่อนใช้วิธีการจัดกระทำ		ระยะที่ 2 ระยะการจัดกระทำ		ระยะที่ 3 ระยะระงับการจัดกระทำ	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2
45					3	4
46					3	4
47					3	4
48					3	4
ค่าเฉลี่ย					3.4	4.3

ภาพประกอบ 9 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 และเด็กคนที่ 2

จากตาราง 3 และภาพประกอบ 9 พบว่า เด็กคนที่ 1 และ เด็กคนที่ 2 ในระยะเส้นฐาน (A1) (สัปดาห์ที่ 1-2) ซึ่งทำการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 10 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีค่าความถี่เฉลี่ย 9.2 - 11.9 ครั้ง/วัน ในช่วงที่ใช้วิธีการจัดกระทำ (B) (สัปดาห์ที่ 3-8) ซึ่งใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมจำนวน 30 ครั้ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ มีค่าความถี่เฉลี่ย 5 - 6.5 ครั้ง/วัน ในระยะระับการจัดกระทำ (A2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลองลดลงโดยมีค่าความถี่เฉลี่ยเป็น 3.4 - 4.3 ครั้ง/วัน สรุปได้ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง

จากภาพประกอบ 5 เด็กคนที่ 1 มีความถี่ของพฤติกรรมการทำร้ายเพื่อนในช่วงระยะเส้นฐานมากที่สุดมี 15 ครั้ง/วัน และเด็กคนที่ 2 มีความถี่ของพฤติกรรมพุดจาไม่สุภาพช่วงระยะเส้นฐานมากที่สุดมี 11 ครั้ง/วัน ในระยะการจัดกระทำค่าความถี่ของพฤติกรรมการทำร้ายเพื่อนของเด็กคนที่ 1 ลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีความถี่ต่ำสุด 5 ครั้ง/วัน และเด็กคนที่ 2 มีความถี่ของพฤติกรรมพุดจาไม่สุภาพในระยะ การจัดกระทำลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีความถี่ต่ำสุด 5 ครั้ง/วัน เช่นกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบการลดลงของความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กทั้ง 2 คน พบว่าเด็กคนที่ 1 ความถี่ของพฤติกรรมการทำร้ายเพื่อนลดลง 10 ครั้ง เด็กคนที่ 2 ความถี่ของพฤติกรรมพุดจาไม่สุภาพลดลง 6 ครั้ง สรุปได้ว่าในระยะการจัดกระทำค่าความถี่ของพฤติกรรมการทำร้ายเพื่อนของเด็กคนที่ 1 มีความถี่ลดลงมากกว่าพฤติกรรม พุดจาไม่สุภาพของเด็กคนที่ 2 ส่วน ในระยะระับการจัดกระทำพบว่า ความถี่ของพฤติกรรมการทำร้ายเพื่อนของเด็กคนที่ 1 ลดลงเหลือ 3 ครั้ง/วัน ส่วนเด็กคนที่ 2 มีความถี่ของพฤติกรรมพุดจาไม่สุภาพลดลงเหลือ 4 ครั้ง/วัน

สรุปได้ว่า การใช้เรื่องราวทางสังคมสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กคนที่ 1 และเด็กคนที่ 2 ดังนี้

เด็กคนที่ 1 ผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมีความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นสูงสุด 15 ครั้ง/วัน หลังการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีความถี่ของพฤติกรรมลดลงเหลือ 3 ครั้ง/วัน แสดงว่าเด็กคนที่ 1 มีความถี่ของพฤติกรรมลดลงจำนวน 12 ครั้ง

เด็กคนที่ 2 ผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมีความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสูงสุด 11 ครั้ง/วัน หลังการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีความถี่ของพฤติกรรมลดลงเหลือ 4 ครั้ง/วัน แสดงว่าเด็กคนที่ 2 มีความถี่ของพฤติกรรมลดลงจำนวน 7 ครั้ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอน โดยการใช้เรื่องราวทางสังคม
2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระหว่าง ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2 คน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน เป็นนักเรียนจากโรงเรียน ตระกียะตุลอุมะห์ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เรื่องราวทางสังคม (Social Stories)
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมุติฐานของการวิจัย

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เรื่องราวทางสังคม ซึ่งใช้ในการฝึกทักษะทางสังคมแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 2 เรื่อง

2. แผนการสอน แผนการสอนเรื่องราวทางสังคม จำนวน 2 แผน
3. แบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใช้แบบบันทึกพฤติกรรมแบบความถี่ ในการบันทึกพฤติกรรมทั้ง 2 พฤติกรรม คือ การทำร้ายเพื่อน และการพูดจาไม่สุภาพ

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณี ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิจัยทางการศึกษาพิเศษในแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ประเภทของการวิจัยแบบสลับกลับ ABA (Reversal Design) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เรื่องราวทางสังคม แบบแผนการทดลองรูปแบบนี้แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ มีขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 (A) ระยะเส้นฐานพฤติกรรม หาเส้นฐานพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2 ระยะเวลาที่ทำการสังเกตพฤติกรรม ระหว่างวันที่ 22 ตุลาคม 2550 – วันที่ 2 พฤศจิกายน 2550) เพื่อศึกษาพื้นฐานของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง โดยใช้เรื่องราวทางสังคมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นเวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3-8 ระยะเวลาที่ทำการทดลองใช้เรื่องราวทางสังคม ระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน 2550 – วันที่ 14 ธันวาคม 2550) ใช้ผลการสังเกตพฤติกรรมของแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในระยะทดลอง

ระยะที่ 3 (A) ระยะหลังการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9-10 ระยะเวลาที่ใช้หลังการทดลอง ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2550 – วันที่ 28 ธันวาคม 2550) เพื่อติดตามผลของการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน และขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยคัดเลือก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลองกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้
2. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้มาดำเนินการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้เรื่องราวทางสังคม
3. ประเมินความสามารถในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

4. ดำเนินการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง ใช้เวลาสัปดาห์ละ 5 วัน (จันทร์-ศุกร์) วันละ 50 นาที ช่วงเวลาที่ทำ การทดลอง คือ เวลาก่อนเข้าเรียนตอนเช้า 20 นาที เวลาพักเที่ยง 20 นาที และเวลาหลังเลิกเรียน ตอนเย็นเป็นการทบทวนอีก 10 นาที โดยทำการทดลองคนที่ 1 ใช้เวลาครั้งแรก และทำการทดลอง คนที่ 2 ใช้เวลาครั้งหลัง และทำตลอดทุก ๆ ช่วงเวลาของการทดลอง (เช้า เที่ยง เย็น) และใช้ ระยะเวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์

5. ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป้าหมายก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง

6. สรุปผลการวิจัย นำเสนอผลการทดลองเป็นแผนภูมิกราฟ แสดงการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม ใช้กราฟเส้นแบบสลับกลับ ABA (Reversal Design) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้ เรื่องราวทางสังคม จำนวน 2 คน สรุปผลได้ดังนี้

เด็กคนที่ 1 ผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมีความถี่ของพฤติกรรมเกิดขึ้นสูงสุด 15 ครั้ง/วัน หลังการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีความถี่ของพฤติกรรมลดลงเหลือ 3 ครั้ง/วัน แสดงว่าเด็กคนที่ 1 มีความถี่ของพฤติกรรมลดลงจำนวน 12 ครั้ง

เด็กคนที่ 2 ผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมีความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสูงสุด 11 ครั้ง/วัน หลังการทดลองโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีความถี่ของพฤติกรรมลดลงเหลือ 4 ครั้ง/วัน แสดงว่าเด็กคนที่ 2 มีความถี่ของพฤติกรรมลดลงจำนวน 7 ครั้ง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้ เรื่องราวทางสังคม พบว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การทำร้ายเพื่อน และการพูดจาไม่สุภาพลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก เมื่อได้รับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม เด็กสามารถเรียนรู้มีวิธีการที่ดีในการ ติดต่อกับเพื่อนหรือชวนเพื่อนเล่นได้จากเรื่องราวทางสังคม การสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม

นั่นเป็นเหมือนการยกตัวอย่างให้นักเรียนเห็นเรื่องราวของตนเองโดยผ่านหนังสือการ์ตูน ทำให้เข้าใจง่าย เรื่องราวทางสังคมทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เด็กควรกระทำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นการคาดหวังของสังคม นอกจากนี้การใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีข้อความเล็กน้อย พร้อมทั้งมีภาพประกอบที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้นักเรียนสามารถจำและเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น อีกทั้ง ลักษณะของเรื่องราวทางสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เรื่องราวของเด็กทั่วไป ตัวเด็กรับรู้และเข้าใจถึงพฤติกรรมที่ดีที่เด็กควรกระทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รุจิรา คุ่มเจริญ (2528 : 28-30) ที่ได้ทำการสอนเด็กโดยการนำภาพสี 3 ประเภท คือ ภาพถ่าย ภาพวาดลายเส้นเหมือนจริง และการ์ตูน มาใช้เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของเด็กเรียนช้า ผลปรากฏว่า ภาพเหมือนจริงและการ์ตูน มีความคงทนในการเรียนรู้ดีกว่าภาพถ่าย แสดงว่าภาพวาดลายเส้นเหมือนจริงและภาพการ์ตูนซึ่งมีลักษณะของภาพที่ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน และไม่มีรายละเอียดมากนัก ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก

ถึงแม้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นั้นไม่ค่อยมีปรากฏ แต่จะมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคมกับเด็กออทิสติกมากมาย เช่น นอริส; และเดททิโล (Norris; & Dattilo. 1999 : ERIC) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้เรื่องราวเกี่ยวกับสังคม ในการช่วยเหลือทักษะทางสังคมให้แก่เด็กออทิสติก เพศหญิงอายุ 8 ขวบ คนหนึ่งเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับสังคม เมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ที่ไม่เหมาะสมของเด็กคนนั้นลดลง และงานวิจัยของ คัทเลอร์; และคณะ (Kuttler, Myles; & Carlson.1998) ทดลองใช้ชุดวิธีเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมแบบสื่อทางสายตา (Visual schedule) กับเด็ก 1 คน โดยใช้วิจัยแบบ A-B-A-B design เพื่อแก้ไขการแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวของเด็กออทิสติก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวัน ผลทดลองพบว่า เด็กลดพฤติกรรมฉุนเฉียวลง และงานวิจัยของ พวงเพชร พวงศิริทธิ์ (2546 : 80) ได้ศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม เป็นนักเรียนชายจำนวน 2 คน โดยใช้การวิจัยแบบ A-B-A-B design ผลการทดลองพบว่า เด็กออทิสติกทั้งสองคนมีทักษะทางสังคมในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นดีขึ้น

จากการผลศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคมแก่เด็กที่มีปัญหาทาง การเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การทำร้ายเพื่อน และการพูดจาไม่สุภาพลดลง

ข้อสังเกตจากการวิจัย

การสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้เรื่องราวทางสังคมนั้น ผลการทดลองปรากฏว่าเรื่องราวทางสังคมดึงดูดความสนใจจากการใช้ภาพประกอบและใช้สีสັນที่เป็นธรรมชาติในการระบายสีตัวละครให้รูปภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และข้อความในการบรรยายภาพมีเพียงเล็กน้อย ทำให้เด็กไม่เบื่อและไม่รู้สึกอึดอัดที่จะต้องอ่านซ้ำๆ บ่อยๆ ทำให้เด็กมีความสนใจเรื่องราวทางสังคม สังเกตจากเมื่อครูให้เด็กอ่านเรื่องราวทางสังคมแล้วเด็กจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การนำเรื่องราวทางสังคมไปใช้ ผู้สอนควรศึกษาวิธีการสอนให้เข้าใจถูกต้องก่อนการนำสื่อไปใช้ ผู้สอนควรรู้วิธีการสอน ควรเข้าใจธรรมชาติและปัญหาของเด็กเป็นอย่างดี เพราะเรื่องราวทางสังคมเป็นเรื่องราวของตัวเด็กเอง การเขียนเรื่องราวทางสังคม ควรเขียนในลักษณะที่เป็นตัวเด็กเอง เพื่อที่จะทำให้เด็กรับรู้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเขาเองโดยตรง นอกจากนี้ ผู้เขียนควรมีวิธีการเขียนหรือวิธีการอธิบายเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์มาสู่ตัวเด็กเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกดีไปกับเรื่องราวนั้นๆ ให้ได้ เพราะเด็กบางคนอาจไม่ยอมรับหรือไม่ชอบเรื่องราวของตัวเองในทางลบ ซึ่งอาจมีปัญหาในการสอนได้ และเพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี ไม่ควรจำกัดเวลาในการอ่านของเด็ก ถ้ามีคำยาก ให้ใช้ภาษาที่เด็กสามารถอ่านได้เอง และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำบรรยายและรูปภาพให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น ควรให้โอกาสกับเด็กได้อ่านบ่อยๆ และสม่ำเสมอ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ผู้สอนควรที่จะสอนเรื่องเดิมซ้ำๆ หลายๆ ครั้งจึงจะช่วยให้เด็กจำและเรียนรู้ได้ดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการใช้เรื่องราวทางสังคมโดยมีการต้นเป็นภาพประกอบไปทดลองใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ หรือเด็กปกติที่มีปัญหาในเรื่องของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กำธร เสนจันทร์ฉิมไชย. (2539). การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคระดับ ปวส. และปวท. เขตการศึกษา 7: กรณีการกระทำผิดระเบียบวินัยและข้อบังคับในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2538. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- กุลกนก นิมหนู. (2537). พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงใจ วรรณสังข์. (2541). การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุดการสอน นิทานประกอบพยัญชนะ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีศักดิ์ ศิริรัตน์เรขา. (2548). แอล.ดี.-ความบกพร่องในการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ. 23 พฤษภาคม 2548. จาก <http://www.happyhomeclinic.com/ld.htm>.
- ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อยุธยา. (2546). “การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางสังคม,” ใน ทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา หน่วยที่ 6. หน้า 85-175. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประเทือง ภูมิภักทราคม. (2540). การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- _____. (2544). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. *Learning Disabilities*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- _____. (2546). การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว. *Single Subject Design*. ภาควิชา การศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู; และคณะ. (2546). วิธีสอนเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พวงเพชร พวงค์สิทธิ์. (2546). การศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุจิรา คุ่มเจริญ. (2528). ผลของรูปภาพแบบต่างๆ ที่มีต่อความคงทนในการเรียนรู้ของเด็กเรียนช้า. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิพย์ พรหมณะ. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณसार วรกิจ. (2523). พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2537). แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2546). สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง อันดับปีที่ 4 สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. (2522). การศึกษาเรื่องเด็กที่มีพฤติกรรมแปรปรวน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- อัจฉรา นาคทรัพย์. (2546). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเป็นคำ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Kuttler, S., Myles, B. S.; & J.K. Carlson. (1998, May). "The Use of Social Stories to Reduce Precursors to Tantrum Behavior in Student with Autism. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*. 13: 176 - 182.
- Lehman, Richards. (1991). *Statistics and Research Design in the Behavioral Sciences*. Belmont: Wadsworth.

Norris, C.; & J. Dattilo. (1999, July). Evaluating Effects of A social Story Intervention on A Young Girl with Autism. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*. 14: 181 – 186.

Stocks, J. T. (2002). *Introduction to Single Subject Desings*. (Online). Available Telnet: Home.attbi.com/~inference/issd01.htm

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเรื่องราวทางสังคม แผนการสอน และแบบบันทึกพฤติกรรม
การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

1. อาจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสงขลา
2. อาจารย์ ดร. พัชรี จิวพัฒน์กุล⁺
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสงขลา
3. อาจารย์สัมภาษณ์ ปลอดขาว
ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายงานการศึกษาพิเศษ
เขตพื้นที่การศึกษาสตูล

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม

ตาราง 4 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบค่าดัชนี
ความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม

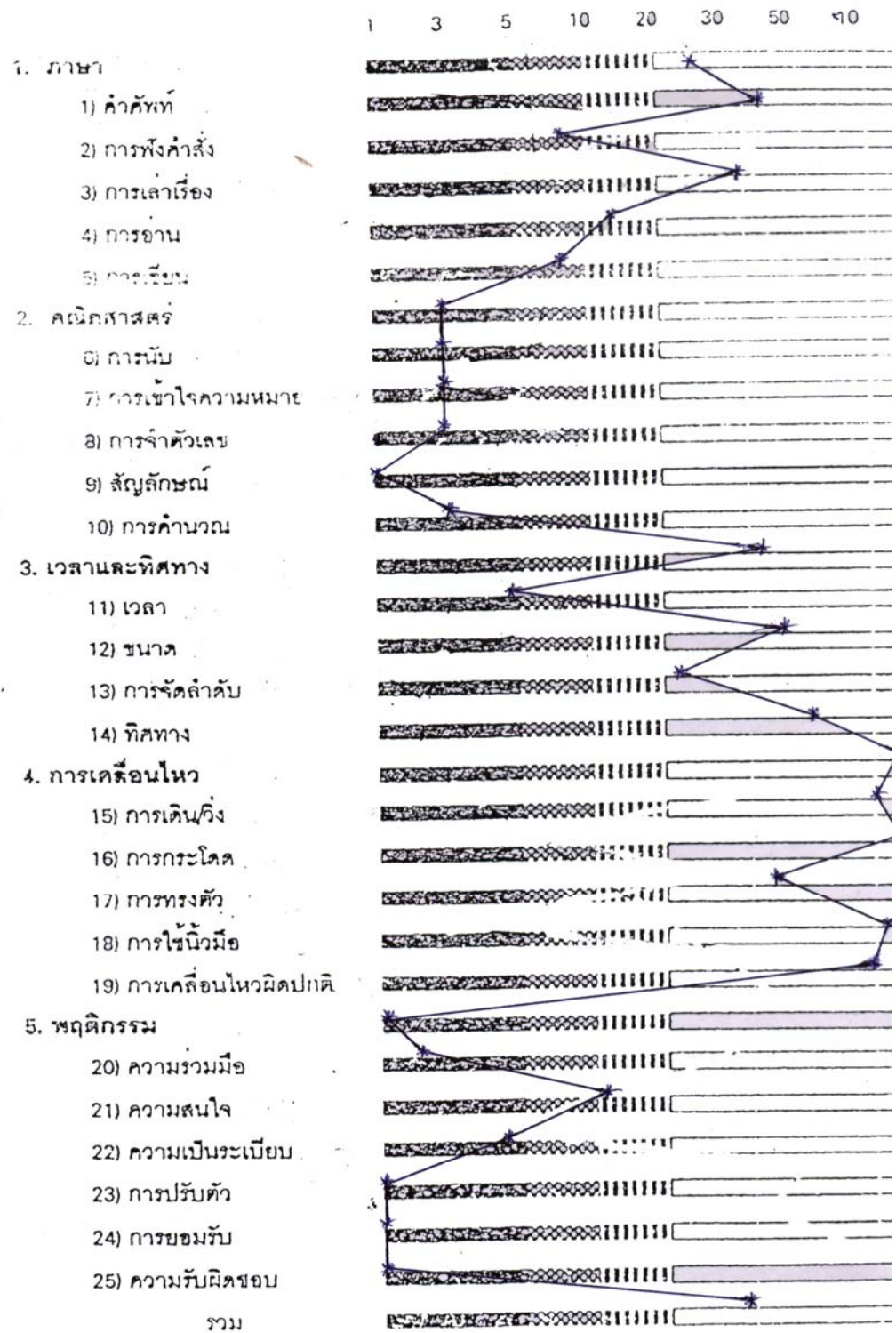
เรื่องที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

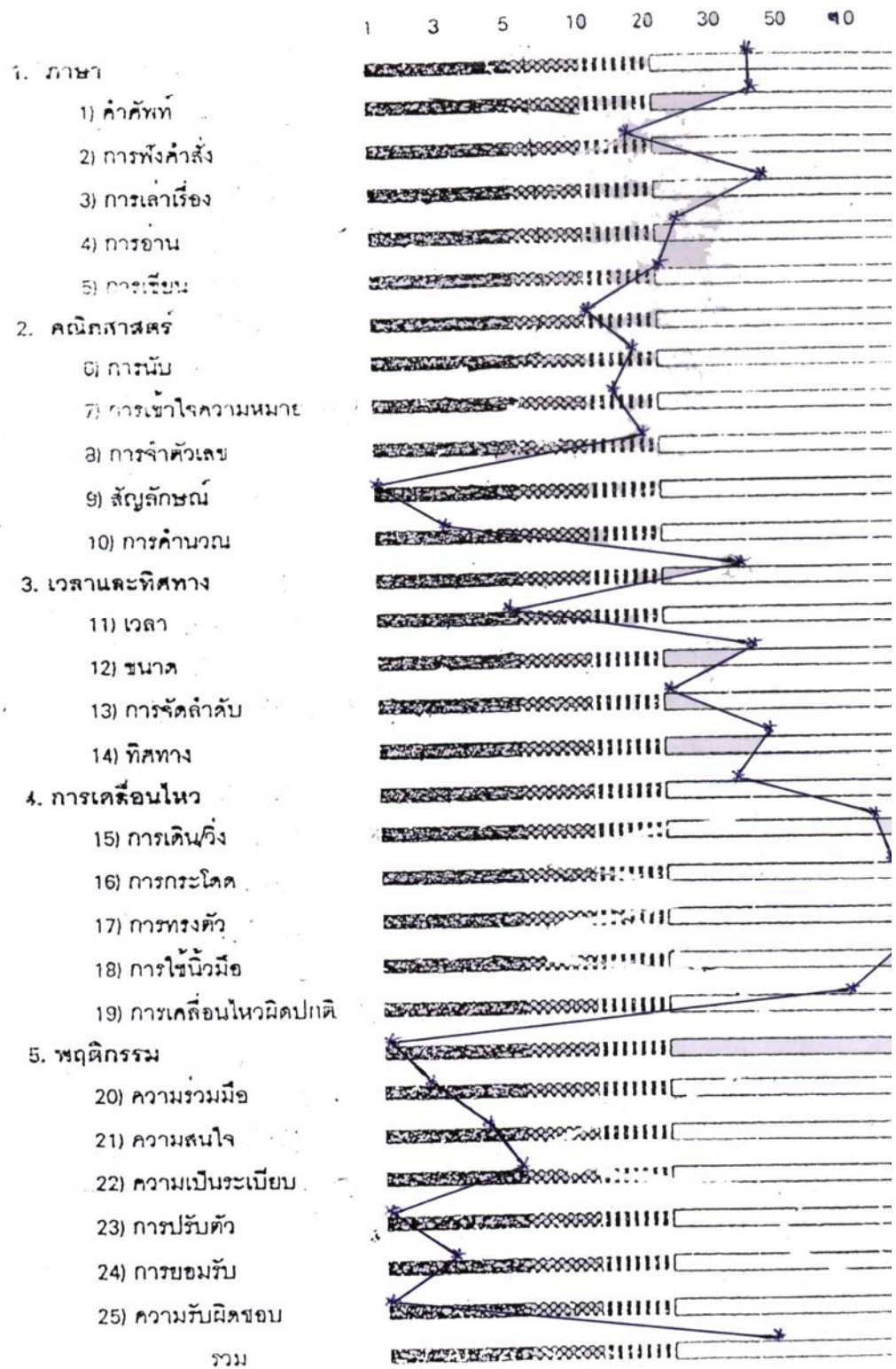
ลักษณะ Profile ของที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 1

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่

ลักษณะ Profile ของที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 2

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่

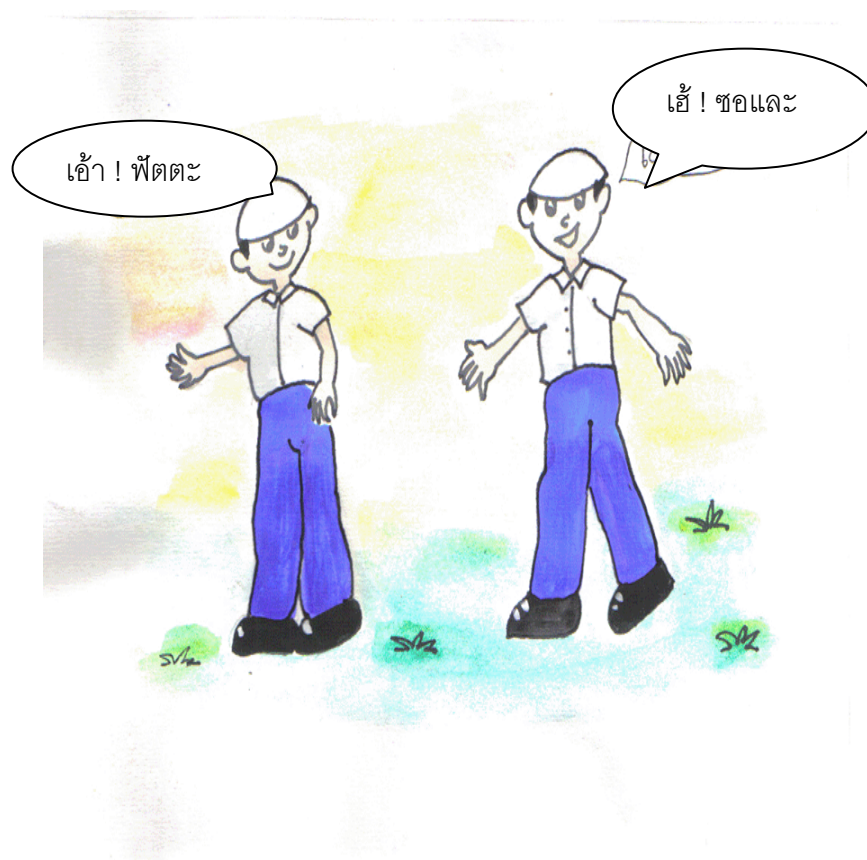
ภาคผนวก ง

- เรื่องราวทางสังคม
- แผนการสอนเรื่องราวทางสังคม

เรื่องราวทางสังคม

เรื่อง

" การพักท่ายหรือการชวนเพื่อนเล่น "

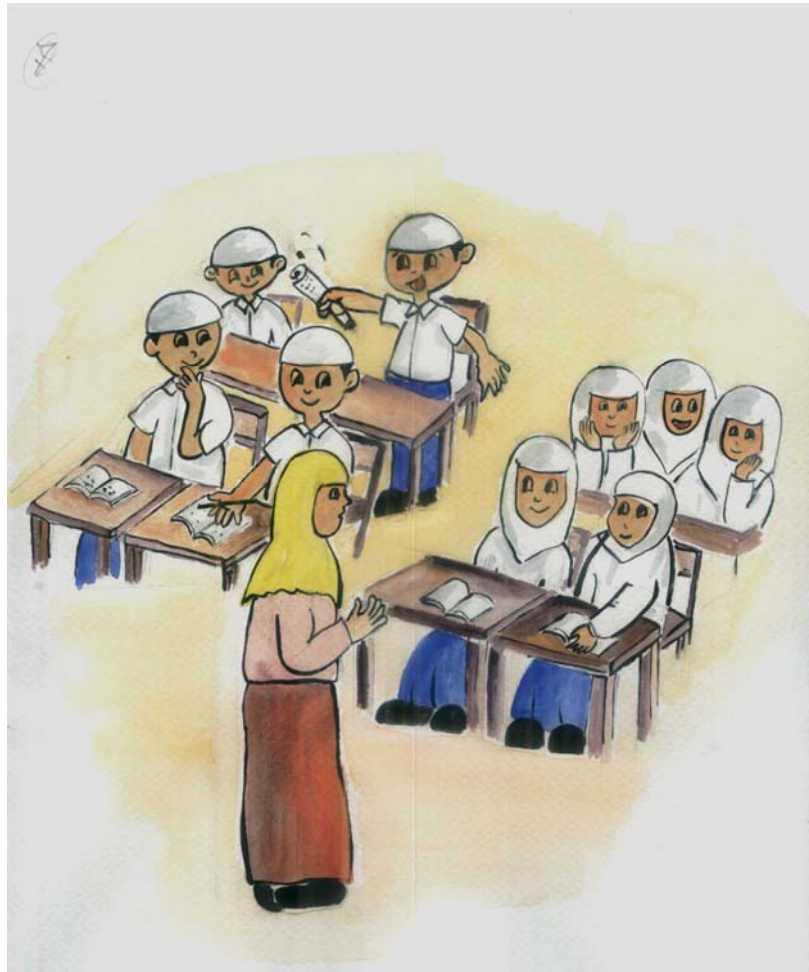
การหักท่ายกัน เพื่อที่จะพูดคุยกัน หรือเล่นด้วยกันเป็นสิ่งดี โดยทั่วไป
แล้ว คนเรามักหักท่ายกันด้วยการเรียกชื่อ

หรือยกมือไหว้สวัสดี ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับและเข้าใจกัน

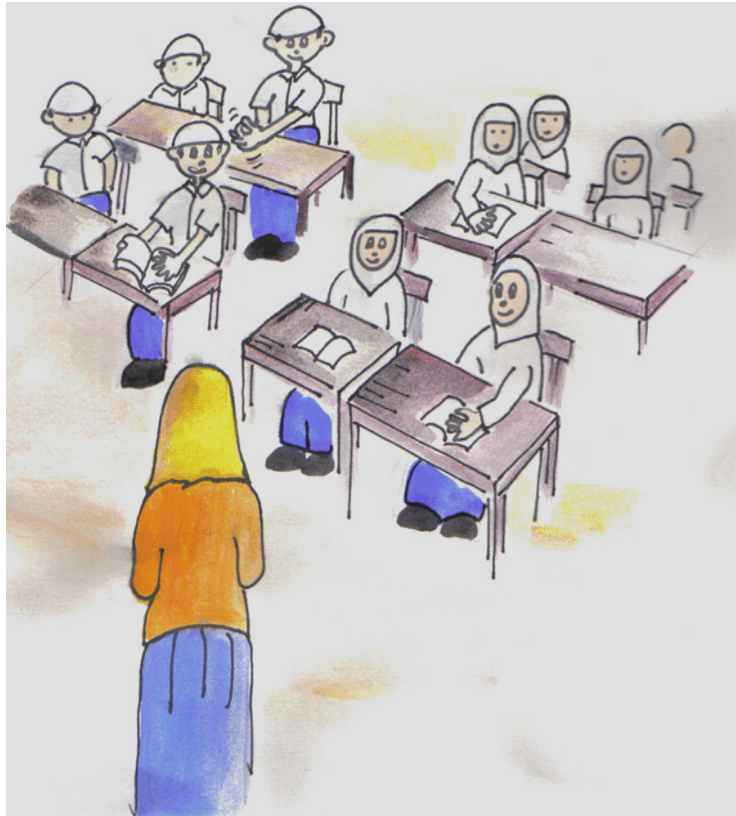
ฉันเองก็อยากจะหักท่ายเพื่อที่จะพูดคุยและเล่นกับเพื่อน

เมื่อก่อนฉันนี้สนุกสนาน ฉันเคยเอาหนังสือไปตีที่ศีรษะเพื่อน

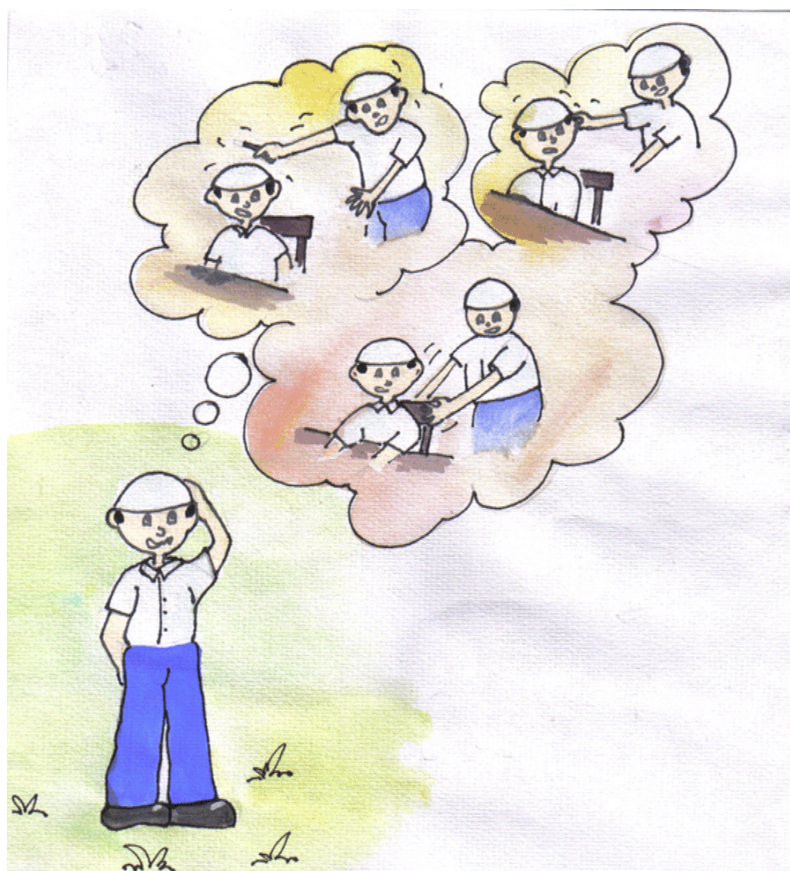
เอาดินสอไปสะกิดเพื่อนบ้าง โยกเก้าอี้เพื่อนบ้าง

หรือบางครั้ง ฉันก็ไปติดหูเพื่อนบ้าง เพื่อทักทายเขา หรือต้องการชวนเขา
เล่น

แต่ฉันลืมคิดไปว่าการทำอย่างนั้นทำให้เพื่อนเจ็บ รำคาญและรู้สึกโกรธฉันได้

และถ้าหากเพื่อนทำอย่างนี้กับบ้าง ฉันคงเจ็บ รำคาญ และรู้สึกโกรธเช่นกัน

คราวหน้า ถ้าฉันต้องการทักทายเพื่อน หรือชวนเขาเล่น

ฉันจะเรียกชื่อเพื่อนอย่างสุภาพ ฉันจะสะกิดเขาเบา ๆ และบอกเขาว่า
ฉันต้องการอะไร

เพื่อนจะได้พูดดี ๆ กับฉัน เขาจะได้ไม่โกรธฉัน และเราจะได้เล่นด้วยกัน
ได้

ฉันคงมีความสุขมากเมื่อถึงเวลานั้นและเพื่อน ๆ คงจะมีความสุขเช่นกัน

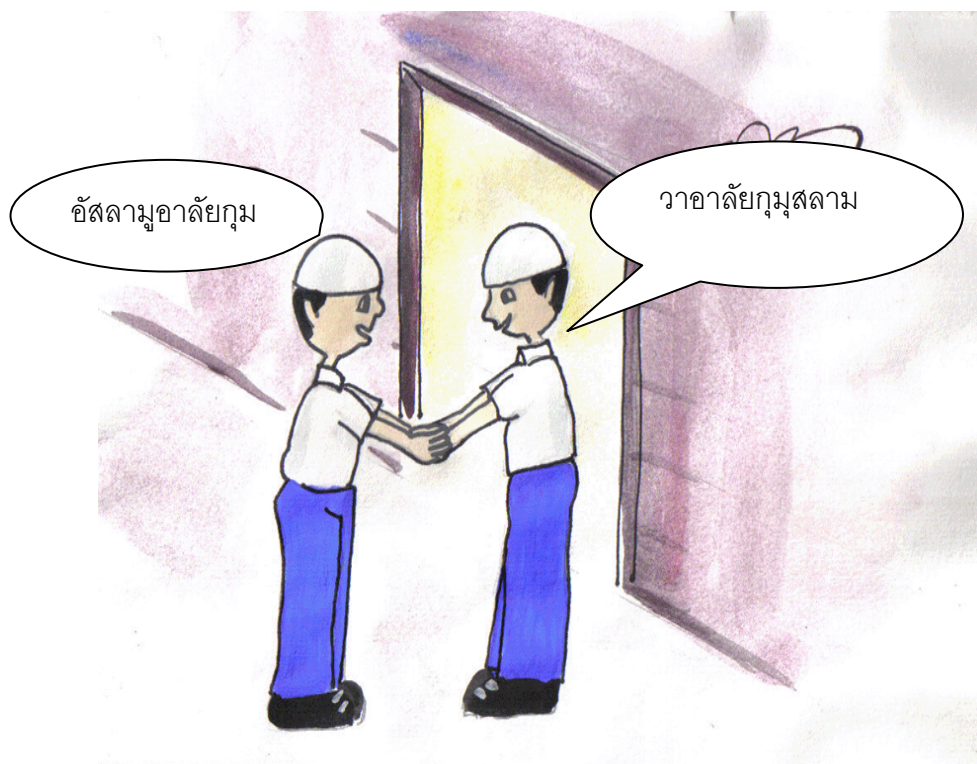
เรื่องราวทางสังคม

เรื่อง

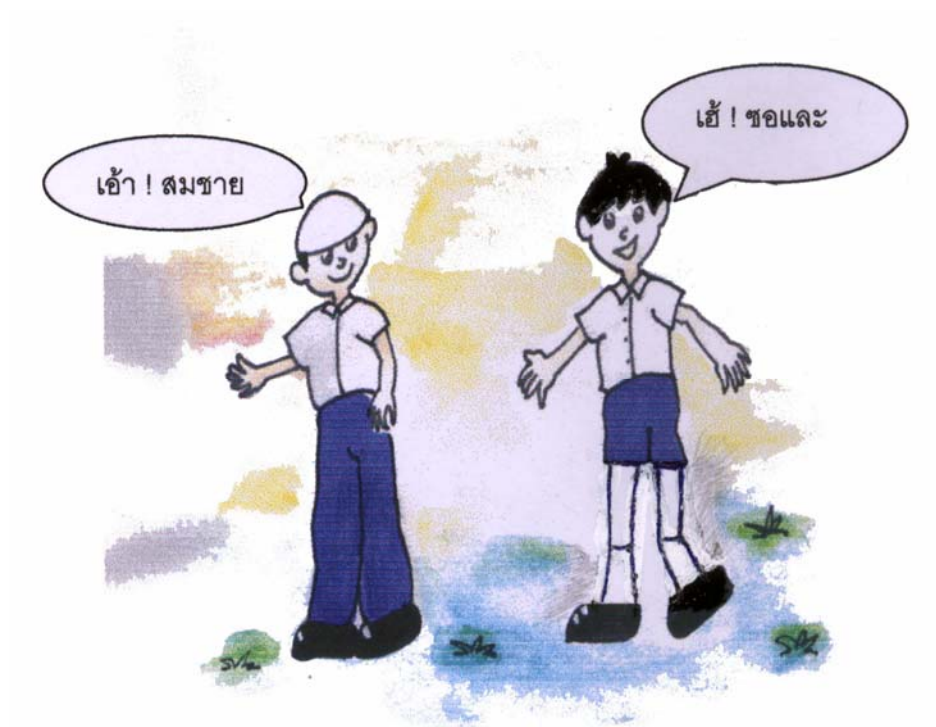
" การท้าทายหรือการชวนเพื่อนคุย "

การทักทายกัน เพื่อที่จะพูดคุยกัน หรือเล่นด้วยกันเป็นสิ่งที่ดี

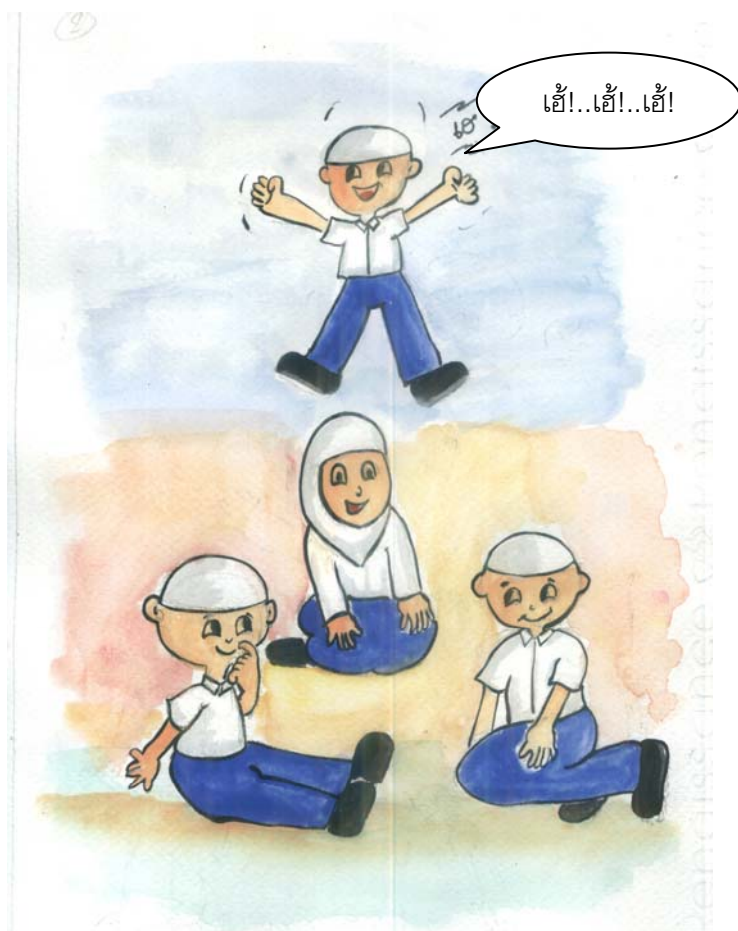
คนอิสลามเมื่อเจอกันจะทักทายกันด้วยการให้สลาม หรือเรียกชื่อ

แต่เมื่อเจอเพื่อนต่างศาสนาอาจจะเรียกชื่อพร้อมยิ้มให้

ฉันเองก็อยากจะตกทายเพื่อที่จะพูดคุยและเล่นกับเพื่อนบ้าง

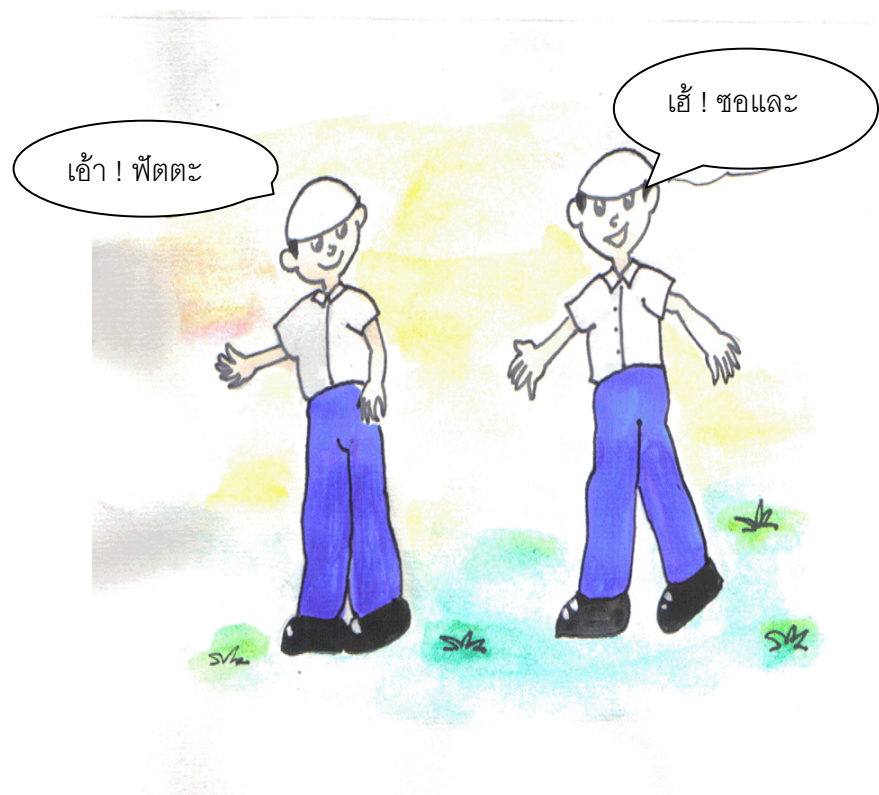
เมื่อก่อนฉันจะพูดเสียงดัง หรือตะโกนใส่เพื่อน หรือใช้คำพูด หยาบคาย
เพื่อต้องการให้เพื่อนสนใจ

แต่ฉันลืมคิดไปว่า การทำอย่างนั้นทำให้เพื่อนรำคาญ และรู้สึกโกรธ
และอาจไม่พูดกับฉัน

และถ้าหากเพื่อนพูดเสียงดัง หรือตะโกนใส่ฉันบ้าง ฉันคงรู้สึก
รำคาญ และรู้สึกโกรธเช่นกัน

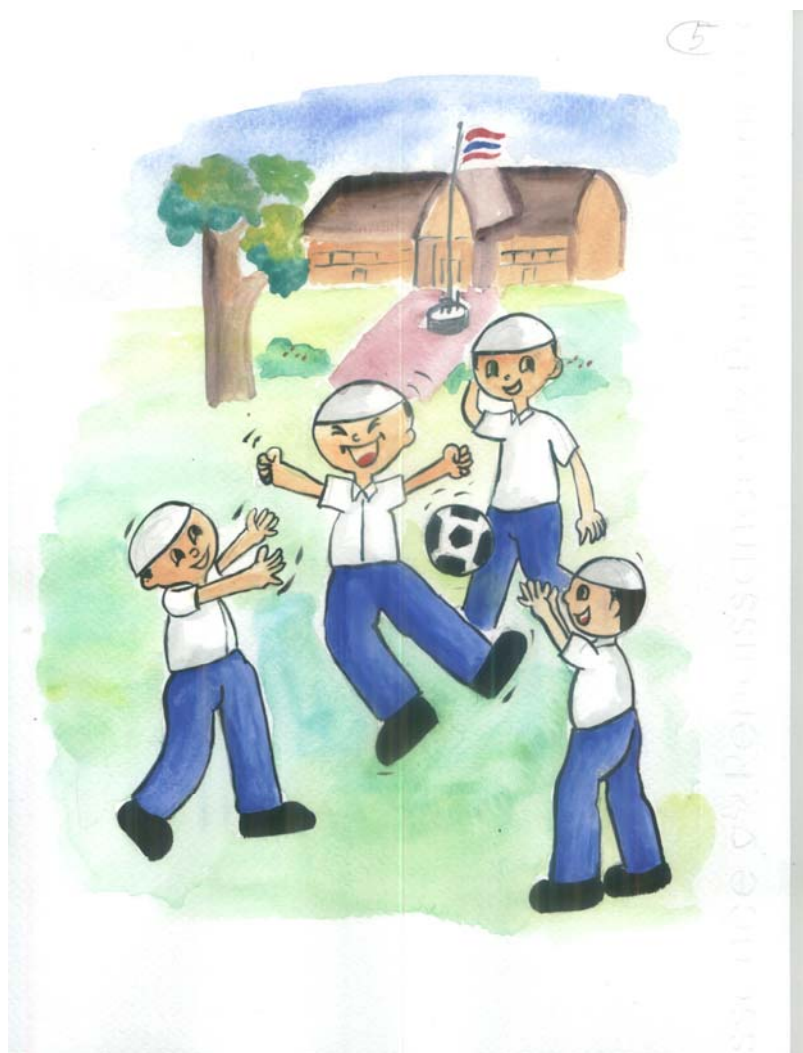
คราวหน้า ถ้าฉันต้องการคุยกับเพื่อน หรือชวนเขาเล่น ฉันจะเรียกชื่อเพื่อนอย่างสุภาพโดยจะแทนตัวเพื่อนว่าเธอ และแทนตัวเองว่าฉัน

ฉันจะไม่พูดเสียงดังหรือตะโกนใส่เพื่อน และจะไม่พูดหยาบคายกับเพื่อนอีก

เพื่อนจะได้พูดดีกับฉัน เขาจะได้ไม่โกรธฉัน และเราจะได้เล่นด้วยกัน

ฉันคงมีความสุขเมื่อถึงเวลานั้นและเพื่อน ๆ คงจะมีความสุขเช่นกัน

แผนการจัดการเรียนรู้

การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

เรื่องราวทางสังคมเรื่อง “การทักทายหรือการชวนเพื่อนเล่น”

เวลา 50 นาที

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนรู้ว่าการเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นนั้นจะต้องทักทายเพื่อนและพูดจา
กับเพื่อนดี ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ฟังหรืออ่านเรื่องราวทางสังคม เรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนเล่น
แล้ว นักเรียนสามารถตอบคำถามและทำกิจกรรมเพื่อทักทายหรือชวนเพื่อนเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. อ่านหนังสือการ์ตูนที่ครูนำมาให้และบอกได้ว่าการทักทายเพื่อนที่ดีควรทำอย่างไร
2. บอกได้ว่าถ้าต้องการชวนเพื่อนเล่นครั้งต่อไปจะต้องทำอย่างไรเพื่อนจะได้ไม่โกรธและ
เล่นด้วยกันอย่างมีความสุข

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับคำว่า”เพื่อน” โดยครูเล่าถึงเพื่อนที่ครูสนิทให้นักเรียน
ฟังโดยสังเขป 1 คน ว่าเป็นคนที่ครูประทับใจ เจอกันที่ไหน อย่างไร และตอนนี้ครูและเพื่อนก็ยังคบ
กันอยู่ ทุกครั้งที่เจอกันครูและเพื่อนจะดีใจต่างคนต่างยิ้มให้กันเสมอ เมื่อครูเล่าจบ

ครูก็จะถามนักเรียนว่า นักเรียนหจะมีเพื่อนหรือไม่? (นักเรียนตอบ)

และมีกี่คน? (นักเรียนตอบ)

เวลาที่นักเรียนเจอเพื่อนอันดับแรกนักเรียนจะทักทายเพื่อนอย่างไร? (นักเรียนตอบ) เมื่อ
นักเรียนบอกวิธีการทักทายเพื่อนของตนเองแล้ว ให้ครูบอกวิธีการทักทายเพื่อนที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ
ของคนทั่วไป เช่น การยิ้ม การเรียกชื่อ หรือหากเป็นเพื่อนอิสลามด้วยกันเมื่อเจอกันอาจจะ
ให้สลามต่อกันก็ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและเข้าใจกัน

ชั้นลงมือปฏิบัติ

1. ครูบอกว่าวันนี้ครูมีหนังสือการ์ตูนรูปภาพสวย ๆ น่ารัก ๆ มาให้นักเรียนอ่าน ซึ่งเนื้อหาของการ์ตูนเล่มนี้จะบอกถึงวิธีการทักทายเพื่อนและการชวนเพื่อนเล่นกับเรา ว่าเราจะต้องทำอย่างไรบ้าง เรามาอ่านและดูรูปภาพสวย ๆ กันเลยนะคะ
2. โดยครูนำหนังสือภาพประกอบเรื่องราวทางสังคม เรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนเล่นยื่นให้นักเรียนและบอกว่าลองเปิดดูซิคะ
3. ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือหน้าแรกและให้นักเรียนอ่าน (ถ้าคำไหนนักเรียนอ่านไม่ได้ ครูอ่านให้ฟัง) พร้อมกับอธิบายเนื้อหาและรูปภาพ จนถึงหน้าสุดท้าย

ชั้นสะท้อนความคิด

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนเล่น เช่น ครูตั้งคำถามว่า “การที่นักเรียนต้องการจะชวนเพื่อนเล่นนั้นเมื่อเจอเพื่อนนักเรียนจะต้องทำอย่างไร”

1. “การทักทายเพื่อนที่ดีควรทำอย่างไรบ้าง”
2. “การที่เราเอาหนังสือไปตีศีรษะเพื่อนเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่”
3. “ถ้าเพื่อนเอาหนังสือมาตีเรา เราจะรู้สึกอย่างไร”
4. “ถ้าเราต้องการชวนเพื่อนเล่นเราควรทำอย่างไรบ้าง”
5. “เพื่อนๆ จะรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนเรียกชื่อเพื่อนอย่างสุภาพเมื่อต้องการชวนเพื่อนเล่น”

ชั้นนำไปประยุกต์ใช้

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดีของการทักทายเมื่อต้องการชวนเพื่อนเล่น

ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยให้นักเรียนเดินมาเจอกันและทักทายกันด้วยการเรียกชื่อ และยกมือไหว้

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือภาพประกอบเรื่องราวทางสังคม เรื่อง “การทักทายหรือการชวนเพื่อนเล่น”

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
2. บันทึกพฤติกรรมการสนทนาและการตอบคำถาม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. ผลจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการเล่นและตอบคำถาม

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. เมื่อนักเรียนเจอเพื่อนนักเรียนสามารถจะทักทายเพื่อนด้วยวิธีการที่ถูกต้องได้
2. นักเรียนสามารถพูดทักทายเพื่อนและชวนเพื่อนเล่นด้วยกันได้

บันทึกผลหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมการณ์สนทนาและตอบคำถาม

เรื่องราวทางสังคม

เรื่องการตกทายหรือการชวนเพื่อนเล่น

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ข้อที่	พฤติกรรมการณ์ตอบคำถาม		รายละเอียดพฤติกรรมการณ์ของเด็ก
	ตอบ	ไม่ตอบ	
1			
2			
3			
4			
5			

ลงชื่อ ผู้บันทึก

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้

การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

เรื่องราวทางสังคมเรื่อง “การทักทายหรือการชวนเพื่อนคุย”

เวลา 50 นาที

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดทักทายหรือชวนเพื่อนคุยเพื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ฟังหรืออ่านเรื่องราวทางสังคม เรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนคุยแล้ว
นักเรียนสามารถตอบคำถามและทำกิจกรรมเพื่อทักทายหรือชวนเพื่อนคุยได้

สาระการเรียนรู้

1. อ่านหนังสือการ์ตูนที่ครูนำมาให้และบอกได้ว่าการทักทายเพื่อนที่ดีควรทำอย่างไร
2. บอกได้ว่าถ้าต้องการชวนเพื่อนคุยครั้งต่อไปจะต้องทำอย่างไรเพื่อนจะได้ไม่รำคาญและจะคุยกับเราด้วยดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับคำว่า“เพื่อน” โดยครูเล่าถึงเพื่อนที่ครูสนิทให้นักเรียน
ฟังโดยสังเขป 1 คน ว่าเป็นคนที่ครูประทับใจ เจอกันที่ไหน อย่างไร และตอนนี้ครูและเพื่อนก็
ยังคบกันอยู่ ทุกครั้งที่เจอกันครูและเพื่อนจะดีใจต่างคนต่างยิ้มให้กันเสมอ เมื่อครูเล่าจบ

ครูก็จะถามนักเรียนว่า นักเรียนหละมีเพื่อนหรือไม่? (นักเรียนตอบ)

และมีกี่คน? (นักเรียนตอบ)

เวลาที่นักเรียนเจอเพื่อนอันดับแรกนักเรียนจะทักทายเพื่อนอย่างไร? (นักเรียนตอบ) เมื่อ
นักเรียนบอกวิธีการทักทายเพื่อนของตนเองแล้ว ให้ครูบอกวิธีการทักทายเพื่อนที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เช่น การยิ้ม การเรียกชื่อ หรือหากเป็นเพื่อนอิสลามด้วยกันเมื่อเจอกันอาจจะ
ให้สลามต่อกันก็ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและเข้าใจกัน

ชั้นลงมือปฏิบัติ

1. ครูบอกว่าวันนี้ครูมีหนังสือการ์ตูนรูปภาพสวย ๆ น่ารัก ๆ มาให้นักเรียนอ่าน ซึ่งเนื้อหาของการ์ตูนเล่มนี้จะบอกถึงวิธีการทักทายเพื่อนและการชวนเพื่อนคุยกับเรา ว่าเราจะต้องทำอย่างไรบ้าง เรามาอ่านและดูรูปภาพสวย ๆ กันเลยนะคะ
2. โดยครูนำหนังสือภาพประกอบเรื่องราวทางสังคม เรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนคุยยื่นให้นักเรียนและบอกว่าลองเปิดดูซิคะ
3. ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือหน้าแรกและให้นักเรียนอ่าน (ถ้าคำไหนนักเรียนอ่านไม่ได้ ครูอ่านให้ฟัง) พร้อมกับอธิบายเนื้อหาและรูปภาพ จนถึงหน้าสุดท้าย

ชั้นสะท้อนความคิด

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องการทักทายหรือการชวนเพื่อนคุย เช่น ครูตั้งคำถามว่า “การที่นักเรียนต้องการจะชวนเพื่อนคุยนั้นเมื่อเจอเพื่อนนักเรียนจะต้องทำอย่างไร”

1. “ถ้าเจอเพื่อนที่เป็นอิสลามด้วยกัน หนูจะต้องทำอย่างไร “
2. “ถ้าหนูเจอเพื่อนต่างศาสนา หนูจะต้องทำอย่างไร”
3. “ถ้าเพื่อนไม่สนใจที่หนูพูด หนูจะต้องทำอย่างไร “
4. “เพื่อนๆ และคุณครูจะเป็นอย่างไร ถ้าหนูไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเสียงดังเวลาเพื่อนไม่สนใจหนู “
5. “คนที่รู้จักทักทายเพื่อน และ พูดจาสุภาพเป็นคนอย่างไร “

ชั้นนำไปประยุกต์ใช้

ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยให้นักเรียนเดินมาเจอกันและทักทายกัน อย่างน้อย 3 ครั้ง โดยให้เจอกันด้วยการยิ้ม การเรียกชื่อ และการให้สลามต่อกัน

หมายเหตุ * การให้สลาม ใช้คำว่า “อัสลามูออลัยกุม” แปลว่า ขอความสันติสุขจงมีแด่ท่าน และคนที่ได้ยินจะตอบรับว่า “วาออลัยกุมุสสลาม” แปลว่า และขอความสันติสุขจงมีแด่ท่านเช่นกัน

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือภาพประกอบเรื่องราวทางสังคม เรื่อง”การทักทายหรือการชวนเพื่อนคุย”

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
2. บันทึกพฤติกรรมการณ์สนทนาและการตอบคำถาม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. ผลจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการณ์สนทนาและตอบคำถาม

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. เมื่อนักเรียนเจอเพื่อนนักเรียนสามารถจะทักทายเพื่อนด้วยวิธีการที่ถูกต้องได้
2. นักเรียนสามารถพูดทักทายหรือชวนเพื่อนคุยเพื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้

บันทึกผลหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมการณ์สนทนาและตอบคำถาม
เรื่องราวทางสังคม เรื่องการท้าทายหรือการชวนเพื่อนคุย

ชื่อ – นามสกุลชั้น.....โรงเรียน.....

ข้อที่	พฤติกรรมการณ์ตอบคำถาม		รายละเอียดพฤติกรรมการณ์ของเด็ก
	ตอบ	ไม่ตอบ	
1			
2			
3			
4			
5			

ลงชื่อ ผู้บันทึก
/...../.....

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/0979

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 1011

๒3 มกราคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เนื่องด้วย นางสาวจรรณี เสนสมมาตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากาลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม” โดยมี อาจารย์กุลยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พัชร จีพัฒน์กุล และ อาจารย์นิรชรินทร์ ชำนาญกิจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน และ เครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจรรณี เสนสมมาตร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063 , 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 074-787-427 มือถือ 089-735-1572

ที่ ศธ 0519.12/ ๐๙๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๓ มกราคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุท

เนื่องด้วย นางสาวจรรณี เสนสมมาตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษารลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม” โดยมี อาจารย์กุลยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ คุณสัมพันธ์ พลอดขาว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน และ เครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจรรณี เสนสมมาตร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063 , 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 074-787-427 มือถือ 089-735-1572

ที่ ศธ 0519.12/ ๐๙๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๓ มกราคม 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนดรุณศาสตร์จุฬาลงกรณ์

เนื่องด้วย นางสาวจรรณี เสนสมมาตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคม” โดยมี อาจารย์กุลยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยขอให้นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้แผนการสอน และ ใช้เครื่องมือการวิจัย จำนวน 2 ครั้ง ในครั้งที่ 1 เป็นนักเรียนจำนวน 2 คน ครั้งที่ 2 เป็นนักเรียนจำนวน 2 คน พร้อมทั้งขอใช้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นสถานที่เก็บข้อมูล ในระหว่างเดือนมกราคม 2550 – เดือนมีนาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวจรรณี เสนสมมาตร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063 , 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต มือถือ 089-735-1572

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางจารุณี เด็นจิ
วัน เดือน ปี เกิด	13 พฤษภาคม 2520
สถานที่เกิด	57 หมู่ 4 ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล
ที่อยู่ปัจจุบัน	231 หมู่ 10 ตำบลท่าแพ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูเอกชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนตรีกียะตุลอุมมะห์ ตำบลท่าแพ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
	จาก โรงเรียนพัฒนาการศึกษามูลนิธิ
พ.ศ. 2543	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์)
	จาก สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
	จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ